

EESTI STANDARDIAMET

EVS TEATAJA

10/99

Ilmub üks kord kuus alates 1993. aastast

Building on Standards

0 1999-10-14 0

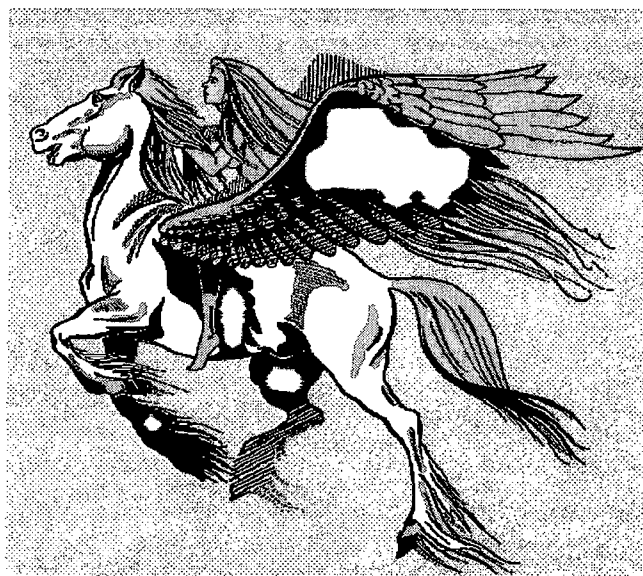
World Standards Day

Sisukord

EESTI UUDISED.....	1
PRAQIII uudised.....	3
KOOLITUS. EELTEATED	
Kuidas koostada toote tehnilist dokumentatsiooni, Tallinn.....	3
EN 45004, Tallinn.....	3
Play it safe in Europe, Hispaania.....	3
Safety, risk and Reliability, Malta.....	3
Standardipäeva läkitus.....	4
Apeland,K. Standardid ehituses	5
Sandberg,E. EVS ISO liikmena.....	8
Laur,T. EVS/TK 2 ja portlandtsemendi katsetamine.....	9
KUS KÄIDUD, MIDA NÄHTUD	
Karafin,A. Koolitusseminar Soomes.....	10
Leol, S. Phare rahvuslik programm ES 9602.....	12
Uute TK-de loomise algatamine	15
KVALITEET	
ISO ülevaade sertifitseerimisest.....	17
CEN UUDISED	
SEPTEMBRIS SAADUD	
ISO standardid.....	19
CEN standardid.....	24
Arvamusküsitluseks saadud Euroopa standardite kavandid	32
Arvamusküsitluseks saadud ISO standardite kavandid.....	37
Eesti standardite kavandid	37
Müügile saabunud Eesti standardid.....	38
Standardiameti poolt registrisse kantud Eesti standardid.....	38
Tervisekaitseinspektsiooni poolt registrisse kantud toiduainete tehnospetsifikaadid.....	39
EVS Teataja tellimine 2000.....	40

**Õnnitleme Ülemaailmse
Standardipäeva puhul
kõiki standardimises
kaasalööjaid !
Soovime lennukat
standardimist !**

EVS

EESTI UUDISED

- 6 – 10. septembril Helsingis toimunud standardimisalasel koolitajate koolitusseminaril *“Training of TC Secretaries and Technical Officers of National Standardization Bodies”* osales EVS/TK 5 esimees hr Ain Karafin. Vt lk 13
- 7-10. septembril viibisid Standardiametis hr Flemming Sommer ja pr Helle Ståhlung Dansk Standardist, kes tutvustasid EVS töötajatele standardite andmebaasi ja õpetasid andmete sisestamist.
- 15. septembril toimus EL Eesti Delegatsioonis OMAS konsortsiumi poolt teostatud kontrolli tulemuste arutelu (Phare rahvuslik programm ES9602). Vt lk 13
- 17. septembril toimus Standardiametis koosolek, kus arutati mittetulundusühinguna loodava standardiorganisatsiooni põhikirja ja asutamisotsuse projekti.
- 20 – 23. septembril viibis Standardiametis Phare rahvusliku programmi raames hr Mølstrand Dansk Standardist, kes uute tehniliste komiteede algatamiskoosolekutel andis ülevaate vastavatel aladel Euroopas toimuvast. Vt lk
- Toimusid 5 uue standardimise tehnilise komitee algatamiskoosolekud. Vt lk
 - 21.09 Masinaehitus
 - 21.09 Tekstiil
 - 22.09 Torud ja torustikud
 - 22.09 Ehitus s.h Eurokoodid
 - 23.09 Pakendamine
- Vabariigi Valitsuse 18.08.99 määrusega nr 251 muudeti Vabariigi Valitsuse 31. märtsi 1995. a määrust nr 154 «Mööteseaduse rakendamine»

PRAQIII RAAMES

- 06-08. septembril osales IEC/TC 1 ja IEC/TC 25 koosolekutel Kopenhaagenis Eesti Elektrotehnikakomitee tegevdirektor hr Toomas Tuutma.
- 06-08. septembril *Cambridge's* toimunud konverentsil "*1999 World Seed Conference*" osales Eesti Taimse Materjali Kontrollikeskuse seemnekontrolli juhataja pr Mari Jürman.
- 08-10. septembril Brüsselis aset leidnud konverentsil "*Pressure Equipment in Europe*" osalesid OÜ Tehnokontrollikeskus projektiosakonna juhataja hr Hillar Seeberg ning Tehnilise Järelevalve Inspektsiooni tehnajärelevalve osakonna juhataja hr Kalju Toro ja peaspetsialist hr Konstantin Kangur.
- 16-17. septembril Nürnbergis toimunud konverentsil "*Quality Assurance and Accreditation in the Medical Sector*" osalesid Sotsiaalministeeriumi meditsiinitehnoloogia büroo peaspetsialist pr Leida Roos, Tartu Ülikooli Kliinikumi peadirektor hr Urmas Siigur ja EVS metroloogia ja akrediteerimise osakonna juhataja asetäitja hr Edi Kulderknup.
- 20-24. septembril Berliinis toimunud ISO/IEC JTC 1/SC 22 koosolekul osales EVS/TK 4 esindaja töösuuna juht hr Uno Vallner.
- Prahast toimunud CEN-i Peaassambleel osales Standardiameti peadirektor hr Arno Univer.
- 23-24. septembril Helsingis toimunud seminaril "*European Food 2000*" osales Eesti Piimaliidu infospetsialist hr Edward-Tuudor Sooba.
- 27. septembril Viinis toimunud ISO/TC 190 koosolekul osales EVS koostööpartneri Keskkonnaministeeriumi esindajana Eesti Keskkonnauuringute Keskuse osakonnajuhataja hr Hugo Tang.
- 28-30. septembril *Sophia Antipolis*, Prantsusmaal, toimunud ETSI seminaril osales Sideameti peaspetsialist pr Reet Tarm.
- 01-10. septembril Viinis läbiviidud vabatahtliku standardiseerimise alasel koolitajate koolituse kolmandal kursusel osales pr Monika Oit (Küberneetika AS). Sama koolituse neljandal kursusel osaleb ajavahemikus 29.09-08.10. Majandusministeeriumi tööstusosakonna peaspetsialist pr Janne Raps.

HINDAMISVISIIDID

- 13-15. septembril k.a leidis aset PRAQ III hindamisvisiit väliseksperth hr. Magnus Holmgreni poolt katsetamise, sertifitseerimise ja järelevalve valdkonnas Eestis aasta jooksul toimunud arengute kirjeldamiseks.

- 22-24. septembril k.a. toimus PRAQ III hindamisvisiit välisekspert hr. Robert Huigeni poolt standardimise valdkonnas Eestis aasta jooksul toimunud arengute kirjeldamiseks.

SEMINARID

- 13-15. septembril toimus Sotsiaalministeeriumi Phare PRAQ III projekti raames seminariseeria "*Seminar on Medical Devices Directive*" teine seminar. Meditsiiniseadmete direktiivi alasele seeria kolmandale, ühtlasi viimasele seminarile, mis on kavas läbi viia 11 - 13. oktoobrini samuti Sotsiaalministeeriumis, on võimalik veel registreeruda. Kontaktisik Majandusministeeriumi tööstusosakonnas - Anne Sults (PRAQ III assistent - tel 6 256 471).
- 13-15. septembril toimus Keskkonnaministeeriumis PRAQ III raames ehitustoodete direktiivi tutvustav seminar. Lektoriteks olid Saksamaa Ehitustehnoloogia Instituudi endine president, professor Hans Meyer ja Taani ETA direktor hr Cleas Skjernov. Arvukad osalejad said hetkel Eesti jaoks väga kasulikku informatsiooni Euroopa poolt ehitustoodetele esitatavate nõuete kohta.
- 15-16. septembril toimus Majandusministeeriumis kaks järjestikust mänguasjade obutuse direktiivi 88/378 EMÜ käsitlevat seminari, millel osales kokku 43 inimest. Seminari läbiviijaks oli AFNOR (Association Francaise de Normalisation).

EELTEATED

- 21 - 22. oktoobril viiakse Majandusministeeriumis kolmandat korda läbi seminar "Kuidas koostada toote tehnilist dokumentatsiooni". Seminari läbiviijaks on AFNOR. Senised kaks sama sisuga seminari on olnud osalejate jaoks nii teoreetiliselt kui praktiliselt huvipakkuvad. Lisainformatsiooni antud seminari kohta jagab Majandusministeeriumist PRAQ III assistent Maris Zernand (tel 6 256 472; e-post: mmerzand@mineco.ee)
- 26 - 28. oktoobril k.a. toimub Majandusministeeriumis Harju 11 (saal 333) Rootsi konsortsiumi *Sycon International AB* and SMP korraldatuna koolitus ametite ja inspeksioonide juhttöötajatele "EN 45004 – inspekteerimisasutuste suutlikkuse tõstmine tegutsemiseks ühisturu reeglite raamistikus".

Konverents

"Play it safe in Europe"

toimub 9-10. veebruaril 2000 Valencias, Hispaanias

Konverentsi täielik programm ja registreerimine riputatakse üles CEN koduleheküljel oktoobri lõpuks. Esialgne teave <http://www.cenorm.be/news/>

Rahvusvaheline konverents

"Safety, Risk and Reliability – Trends in Engineering"

toimub 21-23. märtsil 2001 Maltal

Liiklusõnnetused, tulekahjud tunnelites, üleujutused, keeristormid, maavärinad ja teised katastroofid teevad meie loodusliku ja tehiskeskkonna kergesti haavatavaks ja nõuavad

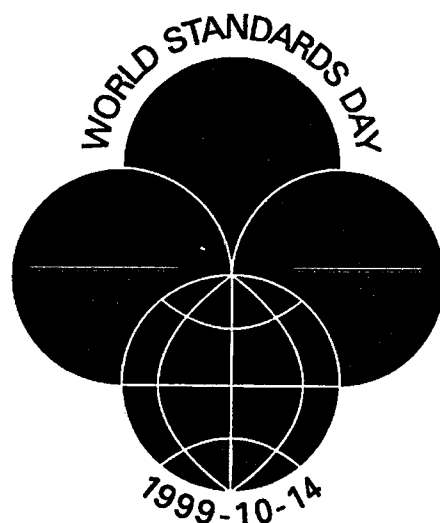
vastavat insenerlikku reageeringut. Põhiküsimused on "Milline riski tase on optimaalne hinna-kasu vaatepunktist?", "Millised on klientide ja ühiskonna heakskiidu kriteeriumid?" ja "Kui palju on nad nõus maksma riskitaseme vähendamiseks?". Konverentsi eesmärgiks on vastuste saamine nende küsimuste erinevatele aspektidele.

Toimub esialgne registreerimine.

Lähemat infot ja registreerimisvormi saab 651 92 05 Anne Laimets

Igal aastal 14. oktoobril tähistavad Rahvusvaheline Standardiorganisatsioon ISO, Rahvusvaheline Elektrotehnikakomisjon IEC ja Rahvusvaheline Sideliit ITU Ülemaailmset Standardipäeva, mille eesmärgiks on avaldada tunnustust tuhandetele vabatahtlikele ekspertidele kogu maailmast, kes koostavad vabatahtlikke tehnilisi kokkuleppeid, mis avaldatakse rahvusvaheliste standarditena.

1999. aasta Ülemaailmsel Standardipäeval on tähelepanu keskpunktis ehitus.

ÜLEMAAILMSE STANDARDIPÄEVA LÄKITUS 14. OKTOOBER 1999 STANDARDID EHITUSES

1999. aasta Ülemaailmsel Standardipäeval on tähelepanu keskpunktis ehitus, mis on olnud inimkonna arengu tuhandete aastate jooksul üks inimeste põhitegevusi.

Kunagi ei tule kauni arhitektuuri standardit, aga intelligentse muuseumi või keeruka linnastruktuuri loomisel peavad paljud professionaalid kasutama iga päev standardeid.

Projekteerijad, arhitektid, insenerid, tootjad, võimuorganid ja tarnijad kasutavad iga aasta miljoneid ehitustooteid ja teenuseid. Vastavate standardite käsitusala ulatub enesestmõistetavatest ehitusalastest standarditest kuni telekommunikatsiooni-, elektriinstallatsiooni-, elektroonika-, arvutivõrkude- ja ohutusstandarditeni.

Kui näiteks Jaapani ehitusfirma ehitab Kanada projekti järgi Tšiilis tehast, saab igaüks aru, et selleks vajatakse täiesti läbipaistvaid, kõikjal arusaadavaid tehnilisi standardeid. Iga professionaalne organisatsioon, kes tarnib materjale ja komponente alates mehaanilistest seadmetest kuni elektrisüsteemideni, usaldab rahvusvahelisi standardeid.

Kui tänapäeval tuleb kogu maailmast kokku 100 ehitusproffi, et ehitada tunnelit, möönavad nad virtuaalselt standardimise efektiivsust, mis pakub tööks ehitusplokke, ilma et see takistaks individuaalset disaini või mõjutaks soovimatult lõpptoote tulevikku.

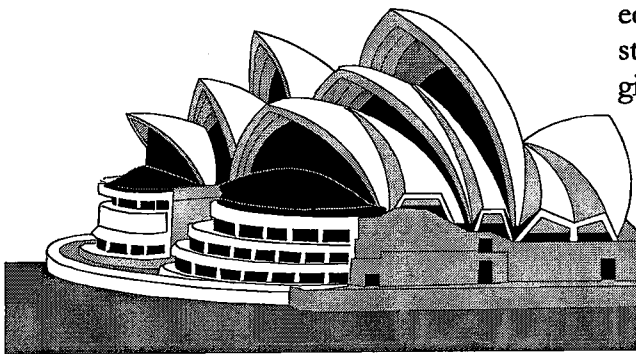
Nii elektronkaubanduses kui ka teistel tehnoloogilistel aladel on standardimine parim, kui see on rahvusvaheline.

Rahvusvaheliste standardiorganisatsioonide ISO, IEC ja ITU tehnilised kokkulepped panevad aluse erinevatele toodetele ja teenustele olenemata sellest, kus need on toodetud.

ISO, IEC ja ITU kui rahvusvahelise standardimise kolm tippu pakuvad kõikehaaravat ülevaadet intellektuaalsest, teaduslikust, tehnoloogilisest ja majandustegevusest. Avatud ja konsensusel põhinev rahvusvaheline standardimisprotsess on tagatiseks, et standardid, olgu siis toodete või teenuste standardid, esindavad kõigi asjast huvitatute – tööstuse, riigiasutuste, uurimisinstituutide, katselaborite ja tarbijaorganisatsioonide teadmisi ja kogemusi.

Väikesed ja suured firmad kogu maailmas saavad kasu rahvusvahelistest standarditest. Paljud kliendid ja tarnijad reklaamivad ühinemist ISO, IEC ja ITU rahvusvahelise standardimise võrguga.

Rahvusvahelise standardimise protsessist osavõtuks tehtud investeeringute tagasisaamist võib näha kõikide sektorite erinevatel tasanditel. Esimesel tasandil luuakse tavaliselt ühine keel. See võimaldab kõikjal maailmas tootjaid suhelda tarbijate, tootekavandajate, projekteerijate ja müügiagentidega kõigile arusaadavalt ja üheselt. See võimaldab sama selgust tarnijatega. Igaüks võib. Teisel tasandil, äri ja

samuti sotsiaalsel ja üha enam ja enam seadusandlikul tasandil – on nõuded adresseeritud tervisele ja ohutusele ning toodete võimalikule keskkonnamõjule.

Tsiteerides üht standardite koostajat ja kasutajat: "Kui teie eksport on kavandatud vastavalt tarbija rahvuslikule standardile, ei ole olnud teil võimalust osaleda selle standardi koostamises. Iga toote kohandamine vastavalt ekspordimaale tehnilistele spetsifikaatidele kahandab teie rentaablust. Te võidate midagi, samas ka kaotate midagi. Ja kui teil on tarbijaid mitmes riigis, kel igaühel on oma rahvuslik standard, kulutate veelgi rohkem. Teiselt poolt, kui klientidena kasutab rahvusvahelist standardit, teeb see asja selgemaks ja efektiivsemaks igaühele.

Tänapäeval on plahvatuslikult kasvava populatsiooni kõrgema elustandardi kvalitatiivsed ja kvantitatiivsed nõuded muutnud ehituse kui ühe inimvajaduste rahuldamise võtmeala tähtsamaks kui kunagi varem.

Hiljuti Rootsisis Lundi Ülikooli läbiviidud 21. sajandi ehitusprotsessi uurimusest selgus, et paljudes maailma osades on nõudlus ehitusprotsessi suurema produktiivsuse, ehitustoodete parema kvaliteedi, kasvava kinnisvara haldamise ja parema ülevaate järgi kogu ehitusprotsessist. Kindlustamiseks sellist edasiminekut on rahvusvahelised standardid võtmeasendil tehnoloogiale orienteeritud äritegevuse arengus.

Paljud ehituses ja sellega seonduvas tööstuses teavad, et ehitada hästi, kauaks, ehitada rahvusvaheliselt, ratsionaalselt ja efektiivselt on lahenduse võtmeks rahvusvahelised standardid.

IEC President Mathias Fünfschilling

ISO President Giacomo Elias

ITU President Yoshio Utsumi

STANDARDID EHTUSES

Tänapäeval on raske rääkida ehitustööstusest ainsuses. Sellel on mitmeid osasid ja mitmeid ehitusega seotud tööstusi ning "satelliitööstusi". Enamgi veel, seal on kogu ehitust katvad aspektid alates projekteerimisest ja toodetest kuni urbanismi, ohutussüsteemide, keskkonna, kvaliteedi ja teostamistasandini.

ISO on mõjukas osanik ehituses standardite koostamisega. Standardite koostamine toimub mitmetes tehnilistes komiteedes – ISO/TC 59 Ehitus, ISO/TC 98 Ehituskonstruksioonide arvutamise alused, ISO/TC 195 Ehitusmasinad ja -seadmed, ISO/TC 205 Ehituskeskkonna kujundamine.

Standardid ehituses – tootestandarditest globaalsete juhtimisstandarditeni

Kristoffer Apeland ISO/TC 59 esimees

Standardimise stardipunktiks oli variantide limiteerimise vajadus. Eeskätt mehaanikas ja elektritööstuses, järgnevalt kasvas vajadus materjalide ja toodete katsestandardite järgi.

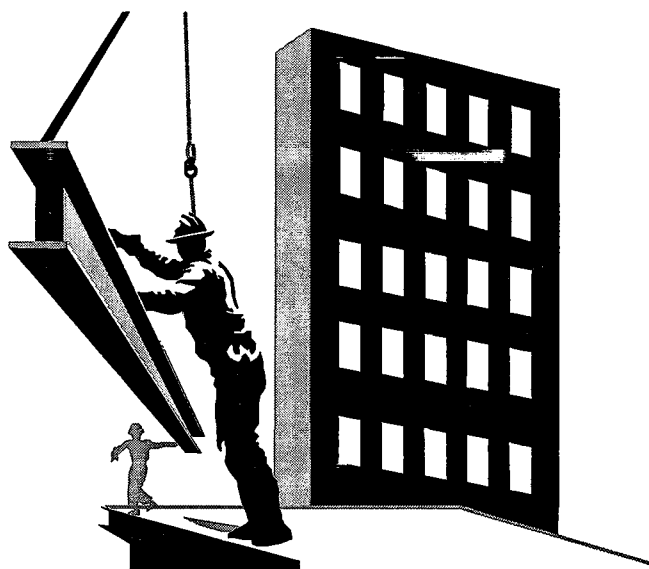
Viimastel dekaadidel on standardimise alad tunduvalt laienenud.

Rahvusliku seadusandluse ja nõuete nt ehitusmääruste käsitusala on muutunud. Rahvuslikus seadusandluses on spetsiifilistelt nõuetelt üle mindud "viide standardile" süsteemile. See printsip on väga tähtis eriti seoses ehitusmäärustega ning kaubanduse tehniliste tõkete vältimisega.

ISO standardite areng

Minevikus koostati ISO standardeid juba eksisteerivate rahvuslike standardite alusel. Arvesse võttes infotehnoloogia kiiret arengut on käesoleval ajal otstarbekas koostada rahvusvahelisi lahendeid otsast peale.

ISO on võtnud endale juhtrolli globaalsete kvaliteedi- ja keskkonnanjuhtimise standardite koostamisel. Need mõlemad standardiseerivad on ka ehituse jaoks väga olulised.

Siseturud ja globaalne standardimine
Rahvusvahelise standardimise põhi-eesmärgiks on kaubanduse tehniliste tõkete vältimine, praktiline tähtsus on ka variantide limiteerimisel. See puudutab eriti tootestandardeid, mille kohta peab olema rahvusvaheline konsensus.

Teiselt poolt suurteil suletud turgudel ei ole vajadus rahvusvaheliste standardite järgi nii suur kui väikestel turgudel. USA oli ehitusalal kaua suletud turg, kuid viimasel ajal on hakatud seal investeerima rahvusvahelisse standardimisse. On hakatud aktiivselt osalema ISO/TC 59 töös, kus aktiivselt osalevad ka Jaapan, Austraalia, Uus-Meremaa.

See-eest Euroopas on areng läinud vastupidises suunas. Euroopa ühisturu loomisega tekkis uus ja peamiselt suletud turg, mis on oluliselt aeglustanud globaalset standardimist Euroopas. Nii on juhtunud ka ehitustegevuses. Euroopa standardikomitee CEN on viimastel dekaadidel eriti pingutanud, et välja töötada ühtset projekteerimissüsteemi (eurokoodeksit) kogu Euroopale nn "Eurokoodi", mille standardite koostamisest võtavad osa kõik CEN liikmed – eeskätt EL ja EFTA maad.

Euroopa Komisjon algatas harmoneeritud direktiivide raamistiku. Direktiivides esitatakse olulised

ohutusnõuded, mis laienevad igat liiki toodetele, sealhulgas ka paljudele ehitustoodetele. Tervist, keskkonda ja ohutust puudutavad nõuded on saanud ehitusmääruste tähtsaks osaks.

CEN ambitsioonikas eesmärk - CEN standardite täielik kogu - on viinud mitmel juhul uute CEN tööde alustamisele, mis olid juba töös ISO komiteedes. Probleem viib CEN ja ISO juhtimistasanditele. Kuigi Viini lepingus on märgitud, et dubleerimist tuleks vältida, kasvavad selles osas siiski probleemid ISO ja CEN vahel. Autor leiab siinkohal, et Viini lepingu 2. osa tuleks konkretiseerida ning peale CEN dokumentide esimese generatsiooni lõpetamist peaks ISO jälle saama prioriteedi nr 1 ning CEN peaks aktiivselt osa võtma CEN dokumentide ülevõtmisest ISO standarditeks.

Ehitus – olemasolev tehnoloogia tase
Standardimine ehituses on suure tähtsusega kõikidel tasanditel alates kõige väiksematest nutritest ja poltidest kuni säästva arenguni globaalsel tasandil.

Globaalne tasand

- säästlik areng
- ühiskonna nõuded
- kultuuripärandi nõuded

Lõppkasutaja tasand

- kasutusnõuded
- nõuded töökindluse osas
- nõuded kinnisvara haldamisele
- säästliku ehitamise nõuded

Ehitustööstuse üldküsimumused

- informatsiooni- ja sidesüsteemid
- töökindlussüsteemid
- kvaliteedijuhtimissüsteemid

Ehitustasand

- ehitusliku projekteerimise standardid
- ehitusmaterjalide standardid
- ehitustööde standardid
- teenindusstandardid
- kasutusea prognoosi standardid
- kasutusea eelarvestamise standardid

Toote tasand

- konstruktsioonelementide standardid
- ehitussüsteemide standardid
- katsemetodite standardid

Standardimine toimub kõigil ülalloetletud aladel. Mõnedel aladel on sellega juba kaugemale jõutud, samal ajal kui mõnedel on tööga alles alustatud.

Tootetasandil on palju standardeid juba valmis. Tootestandardite koostamine oli TC 59 algusaastatel selle põhitegevuseks. Käesoleval ajal on komitee tegevus koondunud kasutus- ja juhtimisstandarditele. Hulk töid on üle antud teistele olemasolevatele või uutele tehnilistele komiteedele.

Ehitussüsteemide standardite koostamine on aeglane, kuna töös osalevates maades eksisteerivad erinevad süsteemid ning konsensuse saavutamine on raske.

Ehitusmaterjalide tasandil on ISO tööd tagasi hoitud, kuna sel alal tegutseb aktiivselt CEN.

Kasutusea standardimisega alustati ISO/TC 59 alamkomitees 3 Londoni koosolekul 1997. aastal ning moodustati uus alamkomitee 14 Kasutusiga, millel on omakorda mitu töörühma.

TC 59 koosolekul Londonis moodustati ka 2 eri töörühma ("ad hoc"), säästliku ehitamise ja ehituses kvaliteeditagamise ja -juhtimise töörühmad.

TC 59 Vancouveri koosolekul 1999.a otsustati moodustada alamkomitees 3 kaks uut töörühma

TC 59/SC 3/WG 12 Säästlik ehitamine
TC 59/SC 3/WG 13 Ehitiste ja kinnisvara haldamine.

Londoni koosolekul asutati ka uus alamkomitee TC 59/SC 15 Kasutuskriteeriumid väikeelamutele. SC 15 otsustas, et muude põhimõtete kõrval peavad standardid koondama tähelepanu maja kui terviku funktsioneerimisele.

Kõik need alad ja tööd näitavad, et ehitussektoris koondub globaalne standardimine üha enam tähtsamatele ja täielikele süsteemidele.

Elutsükli kontseptsioon on laiendanud ehitussektori käsitlusala.

Kinnisvara haldus, mis enne oli ainult lõppkasutaja tasandil, on nüüd saanud üldise ehitusprotsessi osaks ning peab

saama ka elutsükli standardite koostisosaks.

Ehituse info- ja kommunikatsioonisüsteemid arenevad kiiresti.

Vancouveri koosolekul juunis 1999 algatas TC 59/SC 13 koordineerimiskokkukutsumise, mille töös kutsutakse osalema IAI (International Alliance for Interoperability), ICIS (International Construction Information Society), ISO/TC 10 Tehniline joonestamine, SC Technical product documentation, ISO/TC 184 Tööstuse automatiseerimise süsteemid SC 4/WG 3 Product Modeling, T22, CIB W078. Nende osapoolte ühiste jõupingutuste tulemusel on oodata uute paremate info- ja kommunikatsioonisüsteemide standardiseeritud juhendite ilmumist.

Perspektiivid

Silmas pidades eespool toodud olemasoleva tehnoloogia taset võib

öelda, et tulevik on juba alanud. Seda eriti tehnilises komitees 59, kus on algatatud mitmeid töid tehnoloogia, juhtimise, samuti poliitilise ja ühiskonna üldise arengu esirinnas olevatel aladel.

Nii säästlik areng, säästlik ehitus ja kasutusea kontseptsioon on kõik laiendanud ehitussektori käsitlusala s.h ka kinnisvara haldust, mis on otseselt seotud ehitusalaga.

Autori arvates peaks ISO rohkem rõhku panema koostöö arendamisele ISO ja enam suletud turgude vahel, igaüks peaks koostööst kasu saama. See peaks parandama ka rahvusvahelise standardimise kvaliteeti ning muutma seda veel efektiivsemaks.

Autorist

Dr Kristoffer Apeland on osalenud aktiivselt ISO standardimises alates 1971.a. Alates 1989.a, kui Norra võttis üle ISO/TC 59 sekretariaadi, on ta olnud selle esimees.

Kristoffer Apelandi artiklit ajakirjast "ISO Bulletin" No 10, 1999 refereeris Anne Laimets.

Tänu hr Toomas Laurile abi eest ehitusalaste terminite tõlkimisel

EVS RAHVUSVAHELISE STANDARDIORGANISATSIOONI ISO LIIKMENA

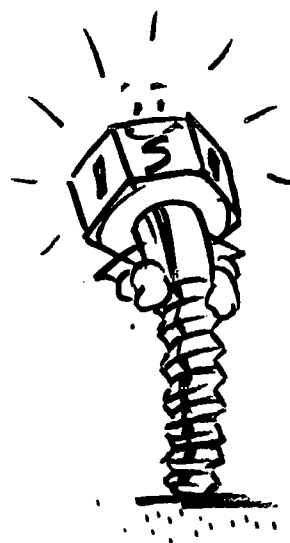
Rahvusstandardite koostamise aeg on juba aastaid tagasi ümber saanud. Enamuse arenenud riikide rahvusstandardite kogumid sisaldavad üle 90 % ülevõetud rahvusvahelisi ja Euroopa standardeid, algupärase standardite osakaal väheneb jätkuvalt ning nende väljatöötamist kaalutakse väga hoolikalt.

Kuigi Eestis on kombeks mitte just alati järgida üldtunnustatud põhimõtteid, ei ole seda õnneks juhtunud standardimises. Kohe pärast loomist hakkasime otsima kontakte teiste riikide standardiorganisatsioonide ja ISO Kesksekretariaadiga, et võimalikult ruttu lülituda rahvusvahelisse standardimisse. Siiski võttis ligi kolm aastat aega, enne kui

1. jaanuarist 1993 sai Standardiametist Rahvusvahelise Standardiorganisatsiooni ISO kirjavahetajaliige, mida võib määratleda kui vaatlejastaatust. ISO kirjavahetajaliikmeks saamise ajal ei olnud Eestis veel tehnilisi komiteesid, kelle esindajad oleksid olnud valmis osalema rahvusvaheliste standardite ettevalmistamises, nii pidasime õigeks esialgu piirduda vaatlemisega, millega kaasnevad väiksemad rahalised kohustused.

Peab tunnistama, et esimesed 3-4 aastat piirdus ISO töös osalemine mitte lihtsalt vaatlemisega, vaid õigemini öeldes, kaugelt vaatlemisega, kuna abiprogrammide toetusel oli võimalik osa võtta ainult Peassamblee tööst. Sammuks edasi oli EVS koos-

tööpartnerite ettepanekul EVS registreerumine ISO tehnilistesse komiteedesse 1996.a, mis tegi kättesaadavaks nende ISO tehniliste komiteede tödodokumendid. Huvi ISO tehniliste komiteede töö vastu kasvas EVS tehniliste komiteede loomisega. Eesti tehnilised komiteed määratlesid, missugus(t)e ISO tehnilis(t)e komitee(de) peegelkomiteeks nad on, mis oli aluseks vastavatesse ISO tehnilistesse komiteedesse registreerumisel. Kuigi juba sellest on suur abi, kui standardimisalane info on standardite väljatöötamise algetapil kättesaadav, on hoopiski suurem kasutegu võimaluse korral reaalselt osaleda tehnilise komitee koosolekul. Alates eelmisest aastast on see saanud teoks tänu Phare abiprogrammile PRAQ III. Käesoleval ajal on EVS oma tehniliste komiteede ja EVS-iga koostöölepped sõlminud asutuste/-organisatsioonide taotluste põhjal 31 ISO tehnilise komitee vaatljaliiige. Kõige aktiivsemalt osaleb ISO tehniliste komiteede töös EVS/TK 1 "Toiduained" (esimees pr Helve Remmel, sekretär hr Ahto Hunt), kelle liikmed sageli võtavad osa rahvusvaheliste standardite kavandite aruteludest.

Eesti standardimine on aga jõudnud juba tasemele, kus peaks hakkama mõtlema ISO täisliikmeks saamisele. ISO täisliikme staatus eeldab mitte ainult ISO liikmeks olemisest kasu saamist, vaid ka enda panuse andmist rahvusvaheliste standardite ettevalmistamisse. Sellele, kes kõhkleb, kas väikese Eesti häält ISO-s ka kuulda võetakse, tuletaksin meelde, et Rahvusvahelise Standardiorganisatsiooni tähis ISO tuleb kreekakeelsest sõnast "isos", mis peegeldab kõigi ISO liikmete võrdväarsust.

Head Ülemaailmset Standardipäeva praegustele ja tulevastele standardijatele!

Endla Sandberg
EVS Standardiosakonna juhataja

EVS/TK 2 JA PORTLANDTSEMENTIDE STANDARDIMINE

Tsemendi ja lubja standardimise komitee EVS/TK 2 asutati 10. oktoobril 1996.a. Komitee tegutsemiskohaks valiti esimehe töökoha järgi Tallinna Tehnikaülikool. Komitee käsitusala ühtib CEN/TC 51 ja ISO/TC 74 omaga, s.o tsemendi ja lubja spetsifitseerimine, omaduste ja nende katsemeetodite standardimine, aga samuti vastavushindamine.

TK 2 valdkond pole uus, mis eelkõige on tingitud sellest, et tsement ei ole toodanguna mitte lõppprodukt, vaid üks komponente betooni, raudbetooni või mördi valmistamisel. See on tingitudki vajaduse tsemendi omaduste täpsemaks määratlemiseks juba tootmise küllaltki varases perioodis.

Pärast portlandtsemendi tootmisega alustamist Inglismaal eelmise sajandi keskel, laienes see kiiresti paljudesse Euroopa riikidesse. Nii arenes portlandtsemenditööstus Saksamaal sedavõrd kiiresti, et juba 1877. aastal asutati tsemenditöösturiteühing ja kehtestati tsemendi kohta ühtsed tehnilised normid.

Pärast portlandtsemendi tootmise alustamist nii Venemaal kui ka Eestis, olid peagi ka Venemaal välja antud eeskirjad tsemendi kvaliteedi tagamiseks. See toimus täpselt sada aastat tagasi – 3. juunil 1899 a, mil Venemaa Teedeministeerium kinnitas portlandtsemendi vastuvõtu tehnilised tingimused. Nendes tehnilistes tingimustes esitati nõuded otseselt kvaliteeti mõjutavatele tehnilistele näitajatele, aga samuti katsetoodikale. Praeguse käsitluse järgi kujutas see endast rahvusstandardit (1911. a. täiendati tehnilisi tingimusi ja kehtestati tsemendile ka survetugevuse nõue).

Eesti tsemenditööstuses kehtisid märgitud tehnilised tingimused, kuni astusid jõusse Vabariigi Valitsuse poolt 30. märtsil 1926 a. kinnitatud Eesti normid portlandtsemendi kohta ja millele oli alla kirjutanud Riigivanem J. Teemant. Eesti normid portlandtsemendi kohta ei tekkinud loomulikult tühjale kohale, vaid lähtekohaks olid senikasutatud teiste riikide – nii Venemaa kui ka Saksamaa tsemendinormid.

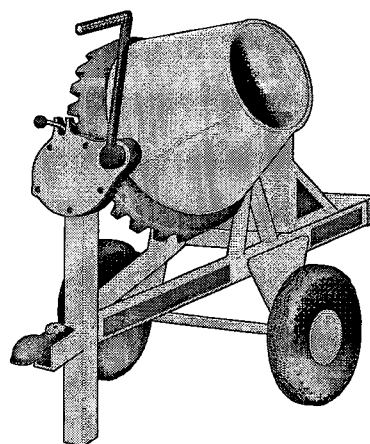
Eesti portlandtsemendi norm koosnes kolmest osast (originaalses sõnastuses):

- I. Portlandtsemendi wastuvõtmise ja proovimise määrus;
- II. Talituswiis portlandtsemendi proovimisel;
- III. Eeskiri portlandtsemendi proovide võtmiseks.

Suhteliselt lühikeses normis oli siiski ära toodud tolle aja kohta kõik oluline.

Eesti normide kohaselt toimus tsemendiproovide katsetamine Riiklikus Katsekojas, kuhu need tuli saata pakitult

ja pitseeritud koos ettenähtud saatedokumentidega.

Eesti hõivamise järel Nõukogude Liidu koosseisu, tuli standardimises üle minna loomulikult üleliidulisele GOST-süsteemile.

Spetsifikatsiooninõuete standardite GOST 970-41 ja 970-61 järgi hinnati tsemendi tugevusnäitajaid (marki) tampmördist proovikehade survetugevuse järgi, mis olid viimase standardi järgi klassifitseeritud markidesse "300"... "700".

Kuna tsemendi katsetamine tampmördist proovikehadega ei olnud adekvaatne tsemendi tegelike kasutus-tingimustega, eriti plastsete betoonide valmistamisel, toimus 1960-datel aastatel peaaegu kõikides riikides üleminek tampmördist proovikehadelt plastset mördist proovikehade katsetamisele. Nõukogude Liidus toimus üleminek alates 01 01 1966 ja tsemendi markideks tulid portlandtsemendi standardi GOST 10178-62 järgi - "300"... "600". Tsemendi margi arvvaartuse langus ühe margi võrra oli põhjustatud veehulga suurendamisest mördi valmistamisel.

Eesti Vabariigi taasiseseisvumise järel oli tsemendi ekspordi arendamiseks pakiliseks vajaduseks Eestis toodetavale tsemendile esitatavate nõuete ja katsetoodika ühtlustamine Euroopa teiste riikide normdokumentidega, pidades silmas ka Euroopa tsemendi

eelstandardit. Samuti oli vaja välja arendada Eestis sõltumatu laboratoorne baas tsemendi katsetamiseks nende nõuete järgi. Tsemenditööstuse abiga TTÜ ehitustootluse instituudi ehitusmaterjalide katselaboratooriumi ümberseadmestamisega viimane ka loodi. Samas töötati välja ka ehitusmaterjalide valdkonna esimene Eesti standard:

EVS 635:1993 PORTLAND-TSEMENT, PORTLAND-PÕLEVKI-VITSEMENT JA SEGUTSEMENT. Koostis, nõuded ja kvaliteedi kontroll.

Standard jõustus 01.01.1994. Standardi koostamisel olid lähteallikateks Euroopa tsemendi eelstandard ENV 197-1:1992 ja Soome standard SFS 3165.

CEN tehniline komitee CEN/TC 51 (Cement and lime) on pärast 26 aastat kestnud vaevarikast tööd suutnud käesolevaks ajaks harilike tsementide Euroopa tootestandarditega jõuda standardikavanditeni, milledeks on:

- prEN 197-1:1999 Cement – Part 1 : Composition, specifications and conformity criteria
- prEN 197-2:1999 Cement – Part 2 : Conformity evaluation

Võrreldes tootestandarditega, on katsemeetodite kooskõlastamine eri riikide vahel osutunud kergemaks ja need on juba kehtimas Euroopa standarditena. Nendest 6 on ekvivalentse tõlke meetodil üle võetud ka Eesti standarditeks seerias EVS-EN 196.

Toomas Laur
EVS/TK 2 esimees

KOOLITUSSEMINAR SOOMES

6 – 10. septembrini võttis allkirjutanu osa Helsingis standardimisalasest koolitajate koolitusseminarist *“Training of TC Secretaries and Technical Officers of National Standardization Bodies”*.

Kuna standard EVS 635:1993 oli koostatud varem kui kehtestati EVS 2:1994 (Eesti standardi ülesehitus, sõnastus ja vormistamine) oli see praeguseks nii oma vormilt kui ka sisult olulist korrektuuri vajav. Selleks, et teha korrektuur ja ühtlasi viia Eesti tsemendi standard kooskõlla Euroopa standardi kavandiga, võttis komitee EVS/TK 2 1998. aasta lõpus vastu otsuse:

mitte jääda ootama Euroopa standardite kehtestamist, mille kinnitamise tähtaeg on pealegi ebaselge, vaid Euroopa standardite kavandite alusel koostada uus Eesti tsemendi standard.

TTÜ ehitustootluse instituudi töögrupi poolt koostatud standardi kavand kinnitati Standardiameti käskkirjaga 29.06.1999 nr 42 Eesti standardina:

EVS 635:1999 TSEMENT. Harilike tsementide koostis, spetsifikaadid, vastavuskriteeriumid ja vastavushindamine.

Selle standardiga oleme asunud Euroopa Liidu nõuete tasemele, mis reguleerib nii tootmist, turustamist, katsetamist kui ka vastavushindamist.

Käesoleval ajal toimub tehnilise komitee EVS/TK 2 valdkonnas kahe uue Eesti standardikavandi koostamine:

- Ehituslubi. Spetsifikaadid, vastavuskriteeriumid ja vastavushindamine ning katsemeetodid;
- Hüdrauliline teesideaine. Spetsifikaadid ja vastavuskriteeriumid.

Mõlemad standardikavandi valmimine on planeeritud käesoleva aasta lõpuks.

andma. Soomepoolne projektijuht oli *Helsinki Consulting Group Ltd* ja koolituse läbiviijateks Soome Standardiliit ja Helsingi Ülikool. Esimesest seminarist võtsid osa pr Endla Sandberg ja hr Urmas Alber, teisest hr Toomas Tuutma.

Seminar koosnes kahest koolitusblokist. Soome Standardiliidu töötajad tutvustasid seminaril osalejatele

- standardimisalast tööd Soomes;
- CEN-i ja ISO töökorraldust;
- rahvusvahelist koostööd

Helsingi Ülikoolis viidi läbi töökorralduse ja juhtimisalane koolitus.

Ain Karafin

EVS/TK 5 esimees

PHARE RAHVUSLIK PROGRAMM ES9602

Seoses Eesti liitumisprotsessi algamisega Euroopa Liiduga täienesid ka Standardiameti ülesanded.

Põhiülesandeks on tagada üle 4000 olemasoleva Euroopa keskse standardiorganisatsiooni CEN vastuvõetud standardi ülevõtmine Eesti standarditeks, ning ka edaspidi rahvusvahelises standardimises (s.o. uute rahvusvaheliste ja Euroopa standardite ettevalmistamises) osalemine ning jätkuvalt uute Euroopa standardite ülevõtt Eesti standarditeks (nt CEN aastatoodang on ligi 1000 standardit aastas).

Eelseisvate ülesannete täitmiseks eraldati Standardiametile 1 milj. ECU Phare tagastamatut abi Phare rahvusliku programmi ES9602 (Euroopa standardite ülevõtt) raames. Põhjaliku olukorra analüüsi tulemusena kavandati programmi elemendid. Pärast pikka eeltööd (kuna valdkond ja probleemid on spetsiifilised, kus vähe tegelejaid) leiti vähempakkumiskonkursside kaudu lepinguvõtjad ja sõlmiti 1998.a detsembris lepingud kõigi nelja

Seminar oli hästi korraldatud, kõikidel osalejatel oli võimalus aktiivselt koolitusest osa võtta. Eriti huvitavad olid Soome Standardiliidu SFS välissuhete ja tehnilise töö koordinaatori pr Raija Relanderi ettekanded. Kohtusin ka standardiliidu töötajaga, kes on ühtlasi tuletõrje valdkonna standardimise tehnilise komitee sekretär. Samuti sain hea ülevaate standardimisalastest tööst teistes riikides.

Tänuõnad Eesti Standardiametile ja PRAQ III Eesti koordinatsioonigrupile huvitaval üritusel osalemise võimaldamise eest.

sellesse programmi kuuluva projekti osas:

ES 9602-01 Tehniline abi standardimise ekspertgruppidele (tehnilistele komiteedele)

ES 9602-02 Terminoloogia ühtlustamine standardites

ES9602-03 Õppe- ja informatsioonikeskus

ES9602-04 Print-on-demand trüki- ja köitmissüsteem

Kahjuks jäi nii ulatuslike projektide läbiviimiseks aega ainult üks aasta. Kõik projektid peavad vastavalt Phare finantsmemorandumile olema lõpetatud hiljemalt 31. detsembril 1999.a.

Programmi kuraator on hr Kai Willadsen (Euroopa Komisjoni Delegatsioon Eestis). Programmi volitatud ametnik on hr Martin Pöder (Rahandusministeerium)

Programmi ametnik on pr Sirje Leol (EVS)

Projektide 01 ja 02 EVS-poolne sisuline suunaja on pr Endla Sandberg ning nende üle teostab järelevalvet ja

annab suuniseid juhtkomitee, kuhu kuuluvad hr Kai Willadsen, hr Oleg Epner (Majandusministeerium), pr Ivika Nõgel (Majandusministeerium, IPSO), hr Taavi Valdlo (Eesti Informaatikakeskus), pr Liina Kesküla (Õigustõlke Keskus), pr Endla Sandberg (EVS) ja pr Sirje Leol (EVS).

Programmi rahastamine toimub Phare Lepingute sõlmimise ja rahastamise üksuse (CFCU, Rahandusministeerium) kaudu.

ES9602-01 Tehniline abi standardimise ekspertgruppidele (tehnilistele komiteedele)

Leping projekti läbiviimiseks sõlmiti vähempakkumise võitja Taani standardiorganisatsiooniga - Dansk Standard (DS) 22.12.98. Projekt koosneb kahest alamprojektist:

- a) uute tehniliste komiteede ja ekspertgruppide moodustamine
- b) andmebaasi loomine, mis on vahendiks standardimisprojektidega töötamisel

Projekti alustati Eesti kaubanduse ja tööstuse analüüsiga - tegemaks kindlaks, millistes valdkondades oleks lisaks olemasolevatele vajalik luua/kus oleks huvi tehniliste komiteede loomiseks. Lähtudes sellest analüüsist võttis programmi juhtkomitee vastu otsuse, et prioriteetseteks valdkondadeks, kus veel ei eksisteeri standardimise tehnilisi komiteesid on tekstiilitööstus, masinaehitus ja pakendamine. Projekti käigus on eesmärgiks luua 3-5 uut tehnilist komiteed. Valminud on ingliskeelne versioon dokumendist "Protseduuri-reeglid tehnilistele komiteedele", lähemal ajal viiakse läbi koolitustsükkel nii uutele kui ka

olemasolevate tehniliste komiteede liikmetele ning EVS-i töötajatele. Käimas on kohtumised valdkondade esindajatega. Novembri lõpuks valmib Euroopa standardite ülevõtu kalenderplaan.

Andmebaasi kandev server ja andmebaas, mis sisaldab andmeid kavandite kohta etapiga 20 (kõik CEN, ISO/CEN, CLC, ETSI, osaliselt ISO ning IEC käimasolevad ning juba avaldatud kavandid) on Standardametis paigaldatud.

Momendil toimub andmete kogumine EVS/TK-de koosseisu ning nende seotuse kohta rahvusvaheliste ja Euroopa tehniliste komiteedega. Pärast nende andmete sisestamist andmebaasi alustatakse ka Eesti standarditeks võetud Euroopa standardite andmete sisestamist andmebaasi. Toimub vastavate EVS töötajate väljaõpe.

ES 9602-02 Terminoloogia ühtlustamine standardites

Leping sõlmiti 23.12.98 konkursi võitnud Eesti Keele Instituudiga.

Ka see projekt jaguneb tinglikult kaheks: terminite andmebaasi koostamine ja terminite ühtlustamine. Projekti lõpuks töötatakse välja/ühtlustatakse ca 5000 terminit, tõlgitakse kõikide Euroopa standardite tiitellehed (4338) koos sisukokkuvõtetega, tõlgitatakse projekti 01 poolt etteantud prioriteetide alusel 1280 lk standardeid. Loodava andmebaasi kasutamist ja keelekasutust tehnilistes tekstides õpetatakse k.a. novembris nii EVS kui ka tehniliste komiteede töötajatele. Standardiseritud terminid leiavad kajastamist eesti terminite andmebaasis.

Liiga lühikese tähtaja tõttu on selle projekti elluviimine tõsiselt ohus. Käimas on läbirääkimised CFCU ja Euroopa Komisjoni Delegatsiooniga võimalikust lepingutähtaja pikendamisest.

ES9602-03 Õppe-ja informatsioonikeskus

Standardiamet asub hoones Aru 10 (C-korpus), mis valmis 1964.a. Kuni käesoleva aasta 29. juulini kasutas Standardiamet ruume ainult hoone esimesel ja teisel korrusel, kus oli oma vahenditega tehtud sanitaarremont. Hoone katus ja aknad olid väga halvas seisukorras ning ka välisfassaad oli osaliselt pragunenud. Keldrikorrust kasutas naabruses asuv firma osaliselt laoruumidena, suures osas oli see aga kasutamata. Sanitaarne olukord seal oli vilets, lisaks niiskuseprobleemid. Vajalikud olid aga uued ruumid nii koolitustegevuse laiendamiseks kui ka loodavatele tehnilistele komiteedele töökoosolekute pidamiseks. Laiendamist vajas infokeskus.

Septembris 1998 sõlmiti leping firma COWI PMO-ga renoveerimistöde tehnilise projekti, vähempakkumiskonkursi dokumentide ettevalmistamiseks ja ehitustööde üle järelvalve teostamiseks. 30. detsembril 1998 sõlmiti leping vähempakkumiskonkursi võitnud Eesti ehitusfirmaga EMV "võti kätte" printsiibil renoveerimistöde teostamiseks.

Renoveerimise käigus paigaldati uus katus ja soojustati pööning, ehitati välja uus peasissekäik, vahetati välja kõik aknad, elektri- ja küttesüsteem, paigaldati uued sidekaablid, turvaning tulekahjuhäiresüsteem. Täielikult renoveeriti keldrikorrus (k.a uue soojustatud pörandavalamine, vee- ja kanalisatsioonitorude vahetus).

Esimesel korrusel renoveeriti mõned ruumid, mille arvel laienes infokeskus. Endine toitlustusblokk viidi esimeselt

korruselt üle keldrisse. Teisel korrusel renoveeriti seminariruum. Uuendatud ruumidesse paigaldati ventilatsioon. Kahjuks jäid rahapuudusel ilma ventilatsioonita teised tööruumid ning jäi ära ka uute mobiilsete riulite ost infokeskusele. Fassaadi osas tehti ainult väikeseid parandustöid, kuna ka välisseinte soojustamine eelarvesse ei mahtunud.

Tööde üleandmis-vastuvõtuakt kirjutati alla 19. juulil 1998. Praeguseks on Standardiametil võimalik anda tehniliste komiteede käsutusse kolm koosolekuruumi Kaks 10-12-le ja üks 20-le inimesele, samuti on võimalik korraldada seminare 50 kuulajat mahutavas saalis. Loodame, et meie klientidel on meeldiv viibida uuenenud infoblokis (raamatukogu, müük).

ES9602-04 Print-on-demand trüki- ja köitmissüsteem

1997.a kohta tehtud analüüsi andmetel laskis EVS trükikojas trükkida või kopeeris majasiseselt aastas ca 600 000 lk Eesti standardeid k.a ülevõetud Euroopa standardid, 300 000 lk ISO, IEC ja teiste riikide standardeid, 150 000 lk väljaannet "EVS Teataja", 300 000 lk Eesti standardite kataloogi, mitmesuguseid juhiseid, tööprogramme, tehniliste komiteede dokumente, reklaami- ja infomaterjale ca 50 000 lk aastas. Seega oli senine aastane

trüki vajadus kokku üle miljoni lehekülje. Tihti oli probleemiks niigi pikale standardite ettevalmistustsüklile lisanduv trükkimisega seotud ajakulu ning raskus määrata täpselt vajamineva tiraaži suurust.

Seoses vajadusega järsult suurendada lähiaastatel väljaantavate standardite ja ka infomaterjalide arvu ning olles tutvunud, kuidas kolleegid teistes riikides on probleemi lahendanud, leiti, et seda võimaldaks "print-on-demand" (POD) - nõudmisel trükisüsteem, millega on võimalik trükkida ja kõita just nii palju eksemplare kui on nõudmine ning seda minimaalse ajakuluga. Ära jäävad lao-, transpordi-, ning realiseerimata toodangu valmistamisele siiani tehtud kulutused. On võimalik parandada oma teenuse kvaliteeti, alandades seejuures omahinda. POD hankimise poolt rääkis ka asjaolu, et nii rahvusvahelised, regionaalsed kui ka rahvuslikud standardiorganisatsioonid lähevad järjest enam üle standardite elektroonilisele müügile.

Ka EVS on oma eesmärgiks võtnud nii Eesti kui ka rahvusvaheliste ja regionaalstandardite vahendamise tulevikus nii paber kandjal kui ka elektrooniliselt vastavalt kliendi soovile.

Sirje Leol

Programmi ametnik

UUTE TK-de LOOMISE ALGATAMINE

21-23. septembril toimusid Phare rahvusliku programmi 9602-01 raames viie uue standardimise tehnilise komitee algatamiskoosolekud. Kõik koosolekud algasid projekti eksperdi hr Alberi sissejuhatava sõnavõtuga standardimisest, Taani ekspert hr H. J. Mølstrand tutvustas CEN-i vastavaid TK-sid, kelle peegelkomiteedeks võiksid moodustatavad TK-d olla.

Masinaehitus

Huvitatud osapooled: Eesti Masinatööstuse Liit (M. Pikner), Tervisekaitseinspeksioon (H. Kuusiku), Eesti Tarbijakaitse Liit (G. Orm), Eesti Inseneride Liit (Ü.Tammik), AS Norma (I. Aas), Tööinspeksioon (A. Vurma), Tarbijakaitseamet (S. Pink), Keskkonnauuringute Keskus (H. Tang), Keskkonnaministeeriumi looduskaitse osakond (K. Rajur).

1998.a kevadel kuulutati välja rahvusvaheline konkurss *print-on-demand* trüki ja köitmiseseadmete komplekti ostmiseks. Nii see, kui ka järgnev konkurss, kuhu kutsuti osalema algselt huvi tundnud firmad, luhtusid, kuna selliseid seadmeid Eestis momendil veel ei müüdüd, ning üksikeksemplari müümiseks müügiloa saamine ning hilisema teeninduse korraldamine oli firmadele probleemiline. Peale eelnenud konkursside luhtumist andis EK Delegatsioon loa astuda otseläbirääkimistesse firmadega. Seeläbi leidsime siiski firma (AS KTK Overall), kellel oli kavas analoogne seade Eestis 1999.a keskel turule tuua. Neil oli selleks suurem osa ettevalmistusi tehtud ning nad suutsid garanteerida ka hilisemat teenindust. Trüki- ja köitmiseseadmete tarnimine on käimas ning viiakse lõpule k.a septembrikuu jooksul. Firma kulul koolitatakse välja nendel seadmetel töötamiseks kaks EVS töötajat. *(Teie käes olev EVS Teataja on juba uute seadmetega trükitud ja köidetud katsetöö!)* Loodetavasti võimaldavad uued seadmed muuta standardid ja muud infomaterjalid kvaliteetsemaks ja kiiremini kättesaadavaks.

CEN-i masinaehituse standardite hierarhia jaguneb A (põhilised nõuded, mida saab rakendada kõikidele masinatele), B (konkreetne ohutusala) ja C (konkreetsed nõuded masinatele) tüübiks. CEN-i masinaehitust käsitlevateks tehnilisteks komiteedeks on TC 114, TC 142, TC 143, TC 144, TC 145, TC 146, TC 153, TC 214, TC 255.

Hr Pikner Eesti Masinatööstuse Liidust rääkis, et eeltöö masinaehituse tehnilise komitee loomiseks on tehtud. EML viis läbi küsitluse, millest tehti järeldus, et loodav TK peaks katma 20 CEN TK tegevuse. Eesti oludes on see aga ebaotstarbekas. EML arvates on vaja komitee loomist edasi arutada konkreetsete huvipooltega.

Tekstiil

Huivatud osapooled: Rügi Tarbijakaitseamet (M. Lutsoja), Kergetööstuse Töötajate Ametiühingute Liit (L. Dressel), Eesti Rõiva- ja Tekstiililiit (M. Vader), Tervisekaitseinspeksioon (I. Roots), Majandusministeeriumi tööstusosakond (R. Rannala).

Tekstiili ja tekstiilitooteid hõlmavad CEN/TC 248 3 alamkomiteed ja 11 töögruppi. ISO tekstiili tehniline komitee on TC 38 – 10 alamkomiteed ja 43 töögruppi.

Pr Vader Eesti Rõiva- ja Tekstiililiidust tegi ettepaneku veel oodata, et nad saaksid konsulteerida antud küsimuses 70 liitu kuuluva ettevõttega. Pr Rannala Majandusministeeriumist tõdes, et initsiatiiv luua tekstiili tehniline komitee peaks tulema tootjate poolt. On tähtis osaleda rahvusvahelises koostöös, et saada infot. Majandusministeerium toetab tekstiili tehnilise komitee loomist (see puudutab finantseerimist). Lepiti kokku, et huvi tekstiili tehnilise komitee loomise vastu on olemas, kusjuures peale tootjate tuleks tegevusse haarata ka sertifitseerijad jt.

Torujuhthmed ja -süsteemid

Huivatud osapooled: Eesti Tarbijakaitse Liit (E.Vitsert), Eesti Kütte-ventilatsiooniinseneride Ühendus (A.Vikerpuur, T.Tark), Eesti Toruliit (T.Kuusmaa), AS 3E (A.Kotli), UPNOR EESTI AS (M.Märtson, T.Vürmer), Tervisekaitseinspeksioon (N. Sossulina).

CEN-i vastavad tehnilised komiteed on TC 267, millel on 6 töögruppi; TC 203, millel on 6 töögruppi ning TC 155, millel on 24 töögruppi.

Hr Kotli teatas, et on kaalutud alustada vastava tehnilise komitee tegevusega.

Eurokoodid

Huivatud osapooled: Keskus EhitusTEST (L.Ostrat), MKJ ETUI Beton TEST (O.Sammal), Eesti Ehitusettevõtjate Liit (H.Johanson, I. Link), BK Konsultandid AS (A. Jaama), Eesti Korteriühistute Liit (J.Palu), Eesti Ehitajate AÜ Liit (R. Nokkur), Keskkonnaministeerium (G.Samuel ja M.Port), TTÜ Katsekoda (J.Starkopf), Rügi Tarbijakaitseamet (S.Pink), Eesti Tarbijakaitse Liit (P.Tepp), Tervisekaitseinspeksioon (N.Promet), Eesti Ehitusinseneride Liit (H. Karema).

CEN-i eurokoodide-, ehituspuidu ja -terasega tegelevad tehnilised komiteed TC 250, millel on 9 alamkomiteed; TC 124, millel on 4 töögruppi (WG 1, WG 2, WG 3, WG 4) ning TC 135, millel on 3 töögruppi (WG 7, WG 9 ja WG 10).

Pr M.Port rääkis Keskkonnaministeeriumi juures töötavast Ehitusreeglite nõukogust, mis M.Pordi arvates praktiliselt eksisteerib tehnilise komiteena ning mille järgmisest 8.10.99 koosolekust kutsutakse osa võtma pr E.Sandberg ja hr U. Alber.

Pakendamine

Huivatud osapooled: Eesti Teenendus ja Kaubanduse Töötajate A/Ü Liit (E.Saar), Eesti Toiduainete ja Maatöötajate Keskliit (H.Ubala), Eesti Tarbijakaitse Liit (K.Maidla), Eesti Toiduainetööstuse Liit (A.Hunt), Keskkonnaministeerium (K.Rajur), Rügi Tarbijakaitseamet (E. Teener), Eesti Plastmassiühing MTÜ (V.Kristjuban), Tervisekaitseinspeksioon (N. Valter).

Pakendamist reguleerib direktiiv 94/62/EMÜ, mis pani aluse laiaulatuslikule tegevusele TC 261-s. Selle komitee töö haakub TC 225 tööga. Pr E. Sandbergi sõnul on koostöölepingu raames Keskkonnaministeeriumiga pr Haljaku (KKM jäätmetalitus) taotlusel EVS juba registreerunud TC 261 töös osalemiseks. Õige ja vajalik on luua vastav tehniline komitee. Hr K. Rajur esitas KKM toetava seisukoha pakendamise TK

loomiseks. Antud valdkonnas tõese info saamiseks tuleks osa võtta ka ISO/TC 122 tööst. Tehti ettepanek, et TK asutamiseks tuleks kaasata Eesti Pakendamise Assotsiatsioon, Eesti Jäätmetöötajate Liit, Eesti Inseneride Liit ja erinevad transpordiettevõtted.

Nimetatud aladel tehniliste komiteede moodustamise juurde tullakse tagasi mõne aja pärast. Kõigil asjast huvitatutel on võimalus antud küsimuses pöörduda Phare projekti 9602-01 eksperdi hr U.Alberi (urmas@evs.ee) või EVS standardiosakonna poole.

KVALITEET

VIIMANE ISO ÜLEVAADE SERTIFITSEERIMISEST

Rahvusvaheline Standardiorganisatsioon ISO teeb igal aastal ülevaadet kvaliteedijuhtimise ISO 9000 ja keskkonnajuhtimise ISO 14000 järgsest sertifitseerimisest maailmas. Viimati ilmunud 8. ISO ülevaade annab ISO 9000 ja ISO 14000 sertifikaadi saanute arvu maailmas ka tööstusharude kaupa. Ülevaade annab pildi sertifitseerimise tendentsidest maailmas.

1998.a lõpuks oli välja antud üle 270 000 ISO 9000 sertifikaadi ja peaaegu 7 900 ISO 14000 sertifikaati.

Maade arv, kus on väljastatud ISO 9000 sertifikaate, kasvas 1998.aastal 128-lt 143-le ja sertifikaatide arv 223 403-lt 271 966-le, seega oli kasv 48 563 sertifikaati.

Kõige rohkem on eelmisel aastal kasvanud ISO 9000 sertifikaatide väljaandmine USA-s (6 406 sertifikaati) ja Itaalias (5 961). Kolmandal kohal on Austraalia (3 623), neljandal Saksamaa (3 390), viiendal Hiina (2 547). Järgnevad Prantsusmaa (2 274) ja Hispaania (2 144).

Regionaalselt juhib ISO 9000 sertifikaatide arvult Euroopa enam kui 166 000 sertifikaadiga. Ent võrreldes 1993.a tehtud esimese ülevaatega on Euroopa osa vähenenud 83%-lt 1993 61%-le 1998 ning tõusnud Kaug-Ida osa 2%-lt 1993 14%-le 1998. Kasvavat tendentsi näitab sertifitseerimine Aafrikas ja Aasia lääneosas, nende osa moodustab 1998.a 40%.

Esimest korda tehti ISO ülevaade tööstusharude kaupa EAC (European Accreditation of Certification) liigituse alusel, mis sisaldab 39 sektorit. Mitte kõik andmete esitajad ei olnud veel võimelised esitama infot EAC liigituse alusel, seetõttu on peaaegu 85% andmete liigitamine hea tulemus ISO jaoks.

Kõige rohkem ISO 9000 sertifikaate 1998.a lõpuks oli maailmas välja antud järgmistes sektorites: masinatööstus, ehitus, hulgi- ja jaekaubandus.

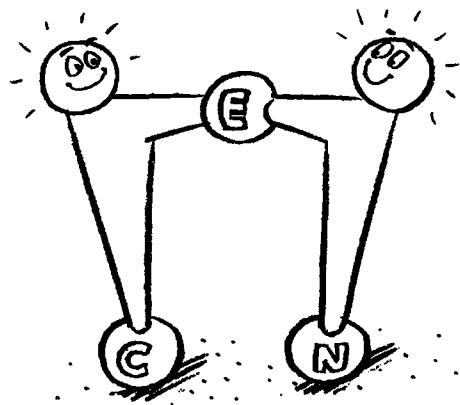
ISO 9000 kvaliteedijuhtimise standardid avaldati esmakordselt 1987.a. Esimesed keskkonnajuhtimise ISO 14000 standardid ilmusid 1996.a septembris. Viimane ISO ülevaade näitab, et ISO 14000 sertifikaatide arv on tõusnud 3 454-lt sertifikaadilt 55 riigis 1997 .a 7 887-le sertifikaadile 72 riigis 1998.a. Kõige suuremat juurdekasvu näitas Jaapan (829 sertifikaati), talle järgnesid Saksamaa (299) ja Inglismaa (277). Ka keskkonnajuhtimissertifikaate ei esitatud kõiki EAC liigituse järgi, ent ISO-l õnnestus 90% neist klassifitseerida 6 juhtivasse tööstussektorisse: elektri- ja optikaseadmed, kemikaalid, keemiatooted ja –kiud, masinatööstus ja seadmed, transpordiseadmed, ehitus, energeetika.

Esimest korda on toodud ka kehtetuks tunnistatud sertifikaatide arv. 1998.a lõpuks on kehtetuks tunnistatud 4 228 ISO 9000 sertifikaati. Pooled neist põhjusel, et on otsustatud katkestada sertifitseerimine. Kehtetuks on tunnistatud 45 ISO 14000 sertifikaati. ISO koostab ülevaadet kogudes infot oma rahvuslike liikmete (132 riiki) ja enam kui 570 maailmas tegutseva sertifitseerimisorgani kaudu.

1998.a lõpuks oli Eestis välja antud 26 ISO 9000 sertifikaati ja 1 ISO 14000 sertifikaat. Neist toiduainetetööstuses - 2, keemiatööstuses - 2, ehitusmaterjalide tööstuses - 1, masinahituses s.h elektroonika - 3, transpordis ja sides - 2, teeninduses - 1 ja energeetikas - 1. Käesolevaks ajaks on ISO 9000 sertifikaatide arv Eestis tõusnud 48-le.

CEN UUDISED

- CEN Administratiivnõukogu võttis 22. juuni 1999 Milaano koosolekul vastu 2 otsust, mis peaks rikastama CEN veebisaiti:
 - Euroopa standardite käsitlusala võib panna tasuta välja nii CEN Kesksekretariaadi kui ka rahvuslike standardiorganisatsioonide kodulehekülgedele.
 - CEN tehniliste komiteede äriplaane võib samuti avaldada.

- **Kasulikke fakte seoses masinadirektiiviga 98/37/EÜ**

Euroopa Komisjon avaldas 1999.a kaasajastatud väljaande "Useful facts in relation to Directive 98/37/EC". Inglisekeelses väljaandes on 6 osa:

- küsimused ja vastused
- standardimine (harmooniliste standardite loetelu, mis on toodud EÜ ametlikus teatajas, mida veel ei ole seal ära toodud, ja teised masinate alased standardid)
- kasutusjuhised (volitatud organitelt)
- volitatud organid
- kasulikud aadressid
- rahvusliku kasutuselevõtu meetmed

- **Uus konsultant**

CEN kolmandaks konsultandiks masinaehituses määrati hr Leslie Teasdale (Inglismaa).

- 1. juulil toimus Brüsselis elektroonilise allkirja avatud foorum EESSI (European Electronic Signature Standardization Initiative). Foorumist võttis osa 170 esindajat rahvuslikest standardiorganisatsioonidest, riigivõimuorganitest ja tööstusest. Ekspertide tööriühm esitas vastavateemalise aruande kavandi www.ict.etsi.org

- Elektrooniliste maksete turbealaseks standardimiseks moodustati CEN/TC 224 "Masinloetavad kaardid" ja ISO/TC 68/SC 6 "Pangandus, väärtpaberid ja teised finantsteenused" ühine töögrupp.

<http://forum.afnor.fr/afnor/WORK/AFNOR/GPN2/Z15Y/PUBLIC/WEB/ENGLISH/commerce.htm>

SEPTEMBRIS SAABUNUD ISO STANDARDID

JTC 1 Infotehnoloogia

ISO/IEC 2382-29:1999	L	Information technology – Vocabulary – Part 29: Artificial intelligence – Speech recognition and synthesis
ISO/IEC 2382-34:1999	K	Information technology – Vocabulary – Part 34: Artificial intelligence – Neural networks
ISO/IEC 9542/AMD1:1999	XZ	Amendment 1 to ISO 9542:1988 Addition of group composition information
ISO/IEC 10589/AMD2:1999	XZ	Amendment 2 to ISO/IEC 10589:1992 Extensions for group composition and related MST multicast routing
ISO/IEC 10646-1/ AMD17:1999	XZ	Amendment 17 to ISO/IEC 10646-1:1993 CJK Unified Ideographs Extension A
ISO/IEC 10918-4:1999	N	Information technology – Digital compression and coding of continuous-tone still images: Registration of JPEG profiles, SPIFF profiles, SPIFF tags, SPIFF colour spaces, APPn markers, SPIFF compression types and Registration Authorities (REGAUT) – Part 4:
ISO/IEC 11579-2:1999	B	Information technology – Telecommunications and information exchange systems – Private integrated services network – Part 2: Reference configuration for HS-PISN Exchanges (HS-PINXS)
ISO/IEC 13818-10:1999	XB	Information technology – Generic coding of moving pictures and associated audio information – Part 10: Conformance extensions for Digital Storage Media Command and Control (DSM-CC)
ISO/IEC 15429:1999	T	Information technology – Telecommunications and information exchange between systems – Private Integrated Services Network – Inter-exchange signalling protocol – Wireless Terminal Location Registration supplementary service and Wireless Terminal Information exchange additional network feature
ISO/IEC 15430:1999	Q	Information technology – Telecommunications and information exchange between systems – Private Integrated Services Network – Specification, functional model and information flows – Wireless terminal call handling additional network features
ISO/IEC 15433:1999	T	Information technology – Telecommunications and information exchange between systems – Private Integrated Services Network – Inter-exchange signalling protocol – Wireless Terminal Authentication supplementary services

TC 2 Kinnituselemendid

ISO 898-1:1999	N	Mechanical properties of fasteners made of carbon steel and alloy steel – Part 1: Bolts, screws and studs
ISO 4016:1999	E	Hexagon head bolts – Product grade C
ISO 4017:1999	F	Hexagon head screws – Product grades A and B

ISO 4017:1999	E	Hexagon head screws – Product grade C
ISO 4032:1999	C	Hexagon nuts, style 1 – Product grades A and B
ISO 4033:1999	C	Hexagon nuts, style 2 – Product grades A and B
ISO 4034:1999	C	Hexagon nuts – Product grade C
ISO 4035:1999	C	Hexagon thin nuts(chamfered) – Product grades A and B
ISO 4036:1999	C	Hexagon thin nuts (unchamfered) – Product grade C
ISO 8673:1999	C	Hexagon nuts, style 1, with metric fine pitch thread – Product grades A and B
ISO 8674:1999	C	Hexagon nuts, style 2, with metric fine pitch thread – Product grades A and B
ISO 8675:1999	C	Hexagon thin nuts (chamfered) with metric fine pitch thread – Product grades A and B
ISO 8676:1999	F	Hexagon head screws with metric fine pitch thread – Product grades A and B
ISO 10664:1999	D	Hexalobular internal driving feature for bolts and screws
ISO 10669:1999	B	Plain washers for tapping screw and washer assemblies – Normal and large series – Product grade A
ISO 15481:1999	T	Cross recessed pan head drilling screws with tapping screw thread
ISO 15482:1999	B	Cross recessed countersunk head drilling screws with tapping screw thread
ISO 15483:1999	B	Cross recessed raised countersunk head drilling screws with tapping screw thread

TC 6 Paber, papp, puitmass ja tselluloos

ISO 15755:1999	E	Paper and board – Estimation of contraries
----------------	---	--

TC 8 Laevad ja vesiehitised

ISO 15540:1999	J	Ships and marine technology – Fire resistance of hose assemblies – Test methods
ISO 15541:1999	D	Ships and marine technology – Fire resistance of hose assemblies – Requirements for the test bench

TC 20 Õhu- ja kosmosesõidukid

ISO 9763:1999	D	Aerospace – Aircraft control wire rope assemblies – Technical specification
---------------	---	---

TC 23 Põllu-ja metsatöötraktorid jm masinad

ISO 6531:1999	J	Machinery for forestry – Portable hand-held chain-saws - Vocabulary
---------------	---	---

TC 24 Sõelad, sõelumine jm fraktsioneerimismeetodid

ISO 3310-2:1999	E	Test sieves – Technical requirements and testing – Part 2: Test sieves of perforated metal plate
ISO 9044:1999	G	Industrial woven wire cloth – Requirements and tests

TC 28 Naftasaadused ja määrdeained

ISO 15167:1999	D	Petroleum products – Determination of particulate content of middle distillate fuels – Laboratory filtration method
ISO 3924:1999	J	Petroleum products – Determination of boiling range distribution – Gas chromatography method

TC 34 Põllumajanduslikud toiduained

ISO 6492:1999	E	Animal feeding stuffs – Determination of fat content
ISO 6496:1999	D	Animal feeding stuffs – Determination of moisture and other volatile matter content
ISO 11037:1999	F	Sensory analysis – General guidance and test method for assessment of the colour of foods

TC 38 Tekstiil

ISO 13431:1999

H Geotextiles and geotextile-related products – Determination of tensile creep and creep rupture behaviour

ISO 13938-1:1999

D Textiles – Bursting properties of fabrics – Part 1: Hydraulic method for determination of bursting strength and bursting distension

ISO 13938-2:1999

D Textiles – Bursting properties of fabrics – Part 2: Pneumatic method for determination of bursting strength and bursting distension

TC 42 Fotograafia

ISO 516:1999

J Photography – Camera shutters - Timing

ISO 18919:1999

K Imaging materials – Thermally processed silver microfilm – Specifications for stability

TC 43 Akustika

ISO 7779:1999

V Acoustics – Measurement of airborne noise emitted by information technology and telecommunications equipment

TC 45 Kautšuk ja kummitooted

ISO 48/AMD1:1999

X Amendment 1 to ISO 48:1994

TC 47 Keemia

ISO 8007-1:1999

B Carbonaceous materials used in the production of aluminium – Sampling plans and sampling from individual units – Part 1: Cathode blocks

ISO 8007-2:1999

F Carbonaceous materials used in the production of aluminium – Sampling plans and sampling from individual units – Part 2: Prebaked anodes

TC 60 Hammasülekanded

ISO 1122-2:1999

K Vocabulary of gear terms – Part 2: Definitions related to worm gear geometry

ISO 10347:1999

C Worm gears – Geometry of worms – Name plates for worm gear units centre distances, information to be supplied to gear manufacturer by the purchaser

TC 61 Plastid

ISO 4612:1999

C Plastics – Preparation of PVC pastes for test purposes – Planetary-mixer method

ISO 14849:1999

D Plastics – Phenol-formaldehyde mouldings – Determination of free ammonia and ammonium compounds – Indophenol method

ISO 10618:1999

H Carbon fibre – Determination of tensile properties of resin-impregnated yarn

ISO 14782:1999

C Plastics – Determination of haze for transparent materials

TC 67 Nafta- ja maagaasitööstuse materjalid, seadmed ja vesiehitised

ISO 14224:1999

W Petroleum and natural gas industries – Collection and exchange of reliability and maintenance for equipment

TC 92 Ehitusmaterjalide, -detailide ja -konstruktsioonide tulekindluse**katsetused**

ISO/TR 14696:1999

S Reaction to fire tests – Determination of fire parameters of materials, products and assemblies using an intermediate-scale heat release calorimeter

TC 94 Individuaalsed kaitsevahendid

ISO 13997:1999 E Protective clothing – mechanical properties – Determination of resistance to cutting by sharp objects

TC 102 Rauamaagid

ISO 11258:1999 G Iron ores – Determination of reducibility and metallization of feedstock for direct reduction by gas reforming processes

TC 106 Stomatoloogia

ISO 10637:1999 J Dental equipment – High- and medium-volume suction systems

ISO/TS 14569-1:1999 B Dental materials – Guidance on testing of wear resistance – Part 1: Wear by toothbrushing

TC 107 Metall- jt anorgaanilised pinnakatted

ISO 14916:1999 C Thermal spraying – Determination of tensile adhesive strength

ISO 11408:1999 D Chemical conversion coatings – Black oxide coating on iron and steel – Specification and test methods

ISO 14917:1999 F Thermal spraying – Terminology, classification

TC 114 Kellad

ISO 1112:1999 B Horology – Functional and non-functional jewels

TC 121 Anesteesia- ja hingamisaparatuur

ISO 10079-1:1999 N Medical suction equipment – Part 1: Electrically powered suction equipment – Safety requirements

ISO 10079-2:1999 G Medical suction equipment – Part 2: Manually powered suction equipment

ISO 10079-2:1999 G Medical suction equipment – Part 3: Suction equipment powered from a vacuum or pressure source

TC 131 Hüdraulikasüsteemid

ISO 11943:1999 P Hydraulic fluid power – On-line automatic particle-counting systems for liquids – Methods of calibration and validation

TC 135 Mittepurustav (säilitav) katsetamine

ISO 12715:1999 M Ultrasonic non-destructive testing – Reference blocks and test procedures for the characterization of contact search unit beam profiles

TC 138 Plasttorud, -toruliitmikud ja -torustikuarmatuurid voolavale keskkonnale

ISO/TR 10465-3:1999 U Underground installation of flexible glass-reinforced thermosetting resin (GRP) pipes – Part 3: Installation parameters and application limits

TC 146 Õhu kvaliteet

ISO 13794:1999 V Ambient air – Determination of asbestos fibres – Indirect-transfer transmission electron microscopy method

TC 147 Vee kvaliteet

ISO 14402:1999 J Water quality – Determination of phenol index by flow analysis (FIA and CFA)

TC 154 Dokumendid ja info juhtimises, kaubanduses ja tööstuses

ISO 9735-7:1999 M Electronic data interchange for administration, commerce and transport (EDIFACT) – Application level syntax rules (Syntax version number: 4) – Part 7: Security rules for batch EDI (confidentiality)

TC 156 Metallide ja sulamite korrosioon

ISO 11130:1999 F Corrosion of metals and metal alloys – Alternate immersion test in salt solution

TC 163 Soojusisolatsioon

ISO 13789:1999 D Thermal performance of buildings – Transmission heat loss coefficient – Calculation method

TC 164 Metallide mehaaniline katsetamine

ISO 376:1999 K Metallic materials – Calibration of force-proving instruments used for the verification of uniaxial testing machines

ISO 783:1999 N Metallic materials – Tensile testing at elevated temperature

ISO 6508-3:1999 D Metallic materials – Rockwell hardness test – Part 3: Calibration of reference blocks (scales A, B, C, D, E, F, G, H, K, N, T)

TC 165 Puitkonstruktsioonid

ISO 10983:1999 G Timber structures – Solid timber finger-jointing – Production requirements

TC 171 Dokumentide ja kujutiste salvestuse ning kasutuse mikrograafiline ja optiline mälu

ISO 1116:1999 D Micrographics – 16 mm and 35 mm microfilm spools and reels - Specifications

ISO 8127-2:1999 E Micrographics – A6 size microfilm jackets – Part 2: Other types of jacket for 16 mm and 35 mm microfilm

ISO 11906:1999 E Micrographics – Microfilming of serials – Operating procedures

TC 172 Optika ja optikariistad

ISO 15529:1999 J Optics and optical instruments – Optical transfer function – Principles of measurement of modulation transfer function (MTF) of sampled imaging systems

ISO 11539:1999 B Ophthalmic optics – Contact lenses – Classification of contact lenses and contact lens materials

ISO 11670:1999 F Lasers and laser-related equipment – Test methods for laser beam parameters – Beam positional stability

ISO 11979-8:1999 B Ophthalmic implants – Intraocular lenses – Part 8: Fundamental requirements

TC 173 Kehapuuetege inimeste tehnilised abivahendid ja süsteemid

ISO 11199-1:1999 H Walking aids manipulated by both arms – Requirements and test methods – Part 1: Walking frames

ISO 11199-2:1999 H Walking aids manipulated by both arms – Requirements and test methods – Part 2: Rollators

TC 176 Kvaliteedijuhtimine ja -tagamine

ISO/TR 10017:1999 M Guidance on statistical techniques for ISO 9001:1994

TC 178 Liftid, eskalaatorid, liikuvad kõnniteed

ISO 4190-1:1999 K Lift (US: Elevator) installation – Part 1: Class I, II, III and IV lifts

ISO/TR 11071-2/AMD1:1999 P Amendment 1 to ISO/TR 11071-2:1996 Reference to Japanese and Australian standards

KEHTETU

ISO 898-1:1988

ISO 4016:1988

ISO 4017:1988

ASENDUS

ISO 898-1:1999

ISO 4016:1999

ISO 4017:1999

TEHNILINE KOMITEE

TC 2

TC 2

TC 2

ISO 4018:1988	ISO 4018:1999	TC 2
ISO 4032:1986	ISO 4032:1999	TC 2
ISO 4033:1979	ISO 4033:1999	TC 2
ISO 4034:1986	ISO 4034:1999	TC 2
ISO 4035:1986	ISO 4035:1999	TC 2
ISO 4036:1979	ISO 4036:1999	TC 2
ISO 8673:1979	ISO 8673:1999	TC 2
ISO 8674:1988	ISO 8674:1999	TC 2
ISO 8675:1988	ISO 8675:1999	TC 2
ISO 8676:1988	ISO 8676:1999	TC 2
ISO 6531:1982	ISO 6531:1999	TC 23
ISO 7779:1988	ISO 7779:1999	TC 23
ISO 3310-2:1990	ISO 3310-2:1999	TC 24
ISO 9044:1990	ISO 9044:1999	TC 24
ISO 3924:1977	ISO 3924:1999	TC 28
ISO 6496:1983	ISO 6496:1999	TC 34
ISO 2960:1974	ISO 13938-1:1999	TC 38
ISO 516:1986	ISO 516:1999	TC 42
ISO 8007:1985	ISO 8007-1:1999	TC 47
	ISO 8007-2:1999	TC 47
ISO 4612:1979	ISO 4612:1999	TC 61
ISO 1112:1974	ISO 1112:1999	TC 114
ISO 10079-1:1991	ISO 10079-1:1999	TC 121
ISO 10079-2:1992	ISO 10079-2:1999	TC 121
ISO 10079-3:1992	ISO 10079-3:1999	TC 121
ISO 9735:1988	ISO 9735-1:1998	TC 154
	ISO 9735-2:1998	TC 154
	ISO 9735-3:1998	TC 154
	ISO 9735-4:1998	TC 154
	ISO 9735-5:1998	TC 154
	ISO 9735-6:1998	TC 154
	ISO 9735-7:1998	TC 154
	ISO 9735-8:1998	TC 154
	ISO 9735-9:1998	TC 154
ISO 376:1987	ISO 376:1999	TC 164
ISO 674:1988	ISO 6508-3:1999	TC 164
ISO 783:1989	ISO 783:1999	TC 164
ISO 1355:1989	ISO 6508-3:1999	TC 164
ISO 1116:1994	ISO 1116:1999	TC 171
ISO 4190-1:1990	ISO 4190-1:1999	TC 178

SEPTEMBRIS SAADUD CEN STANDARDID

TC 33 Uksed, aknad, luugid ja ehituselemendid

EN 513:1999	11	Unplasticized polyvinylchloride (PV-U) profiles for the fabrication of windows and doors – Determination of the resistance to artificial weathering
EN 948:1999	5	Hinged or pivoted doors – Determination of the resistance to static torsion

EN 950:1999	5	Door leaves – Determination of the resistance to hard body impact
EN 952:1999	4	Door leaves – General and local flatness – Measurement method
TC 55 Stomatoloogia		
EN ISO 9917-2:1999	TL	Dental water-based cements – Part 2: Light-activated cements (ISO 9917-2:1998)
TC 74 Äärikud ja ääriklüübid		
CR 13642:1999	86	Flanges and their joints – Design rules for gasketed circular flange connections – Background information
TC 89 Hoonete ja nende osade soojuspidavus		
EN ISO 13786:1999	19	Thermal performance of building components – Dynamic thermal characteristics – Calculation methods (ISO 13786:1999)
EN ISO 13789:1999	10	Thermal performance of buildings – Transmission heat loss coefficient – Calculation method (ISO 13789:1999)
TC 114 Masinate ohutus		
CR 954-100:1999	6	Safety of machinery – Safety related parts of control systems – Part 100: Guide on the use and application of EN 954-1:1996
TC 121 Keevitus		
EN 12534:1999	10	Welding consumables – Wire electrodes, wires, rods and deposits for gas shielded metal arc welding of high strength steels - Classification
TC 122 Ergonoomia		
EN 563:1994/A1:1999	5	Safety of machinery – Temperatures of touchable surfaces – Ergonomics data to establish temperature limit values for hot surfaces
TC 123 Laserid ja laserseadmed		
EN ISO 11670:1999	TL	Laser and laser-related equipment – Test methods for laser beam parameters – Beam positional stability (ISO 11670:1999)
TC 124 Puitkonstruktsioonid		
EN 1380:1999	10	Timber structures – Test methods – Load bearing nailed joints
EN 1381:1999	10	Timber structures – Test methods – Load bearing stapled joints
EN 1382:1999	10	Timber structures – Test methods – Withdrawal capacity of timber fasteners
EN 1383:1999	9	Timber structures – Test methods – Pull through resistance of timber fasteners
TC 125 Müüritööd		
EN 1015-9:1999	10	Methods of test for mortar for masonry – Part 9: Determination of workable life and correction time of fresh mortar
EN 1015-10:1999	7	Methods of test for mortar for masonry – Part 10: Determination of dry bulk density of hardened mortar
EN 1015-11:1999	12	Methods of test for mortar for masonry – Part 11: Determination of flexural and compressive strength of hardened mortar
EN 1052-2:1999	11	Methods of test for masonry – Part 2: Determination of flexural strength

TC 127 Ehitiste tuleohutus – EVS/TK 8

EN 1363-1:1999	49	Fire resistance tests – Part 1: General requirements
EN 1363-2:1999	16	Fire resistance tests – Part 2: Alternative and additional procedures
EN 1364-1:1999	31	Fire resistance tests for non-loadbearing elements – Part 1: Walls
EN 1364-2:1999	18	Fire resistance tests for non-loadbearing elements – Part 2: Ceilings
EN 1365-1:1999	24	Fire resistance tests for loadbearing elements – Part 1: Walls
EN 1365-4:1999	11	Fire resistance tests for loadbearing elements – Part 4: Columns
EN 1366-1:1999	35	Fire resistance tests for service installations – Part 1: Ducts
EN 1366-2:1999	27	Fire resistance tests for service installations – Part 2: Fire dampers

TC 133 Vask ja vasesulamid

EN 12449:1999	37	Copper and copper alloys – Seamless, round tubes for general purposes
---------------	----	---

TC 137 Töökoha seisundi hindamine

EN 12919:1999	19	Workplace atmospheres – Pumps for the sampling of chemical agents with a volume flow rate of over 5l/min – Requirements and test methods
---------------	----	--

TC 138 Mittepurustav (säilitav) katsetamine

EN 1779:1999	19	Non-destructive testing – Leak testing – Criteria for method and technique selection
--------------	----	--

TC 142 Puidutöömasinad. Ohutus

EN 1218-1:1999	40	Safety of woodworking machines – Tenoning machines – Part 1: Single end tenoning machines with sliding table
EN 1807:1999	80	Safety of woodworking machines – Band sawing machines

TC 144 Põllu- ja metsatöötraktorid jm. Masinad - EPMI

EN 709:1997/A1:1999	7	Machinery for agriculture and forestry – Pedestrian controlled tractors with mounted rotary cultivators, motor hoes, motor hoes with drive wheel(s) - Safety
---------------------	---	--

TC 151 Ehitusseadmed ja ehitusmaterjali masinad. Ohutus

EN 996:1995/A1:1999	2	Piling equipment – Safety requirements
---------------------	---	--

TC 155 Plasttorustikud ja -kanalisatsioonisüsteemid

EN 1455-1:1999	35	Plastics piping systems for soil and waste discharge (low and high temperature) within the building structure – Acrylonitrile-butadiene-styrene (ABS) – Part 1: Requirements for pipes, fittings and the system
EN 1519-1:1999	29	Plastics piping systems for soil and waste discharge (low and high temperature) within the building structure – Polyethylene (PE) – Part 1: Specifications for pipes, fittings and the system
EN 12293:1999	6	Plastics piping systems – Thermoplastics pipes and fittings for hot and cold water – Test method for the resistance of mounted assemblies to temperature cycling

TC 162 Kaitseriietus, sh. käekaitsevahendid ja päästevestid

EN ISO 13997:1999	4	Protective clothing – Mechanical properties – Determination of resistance to cutting by sharp objects (ISO 13997:1999)
-------------------	---	--

TC 164 Veevarustus

EN 1420-1:1999	19	Influence of organic materials on water intended for human consumption – Determination of odour and flavour assessment of water in piping systems – Part 1: Test method
EN 12901:1999	24	Products used for treatment of water intended for human consumption – Inorganic supporting and filtering materials - Definitions
EN 12902:1999	40	Products used for treatment of water intended for human consumption – Inorganic supporting and filtering materials – Methods of test
EN 12903:1999	13	Products used for treatment of water intended for human consumption – Powdered activated carbon
EN 12904:1999	12	Products used for treatment of water intended for human consumption – Sand and gravel
EN 12905:1999	11	Products used for treatment of water intended for human consumption – Expanded aluminosilicate
EN 12906:1999	12	Products used for treatment of water intended for human consumption - Pumice
EN 12907:1999	13	Products used for treatment of water intended for human consumption – Pyrolised coal materials
EN 12909:1999	13	Products used for treatment of water intended for human consumption - Anthracite
EN 12910:1999	12	Products used for treatment of water intended for human consumption - Garnet
EN 12911:1999	17	Products used for treatment of water intended for human consumption – Manganese Greensand
EN 12912:1999	14	Products used for treatment of water intended for human consumption - Barite
EN 12913:1999	13	Products used for treatment of water intended for human consumption – Powdered diatomaceous earth
EN 12914:1999	11	Products used for treatment of water intended for human consumption – Powdered perlite
EN 12915:1999	21	Products used for treatment of water intended for human consumption – Granular activated carbon

TC 169 Valgustustehnika

EN 12193:1999	30	Light and Lighting – Sports lighting
---------------	----	--------------------------------------

TC 170 Oftalmoloogiline optika

EN ISO 11539:1999	TL	Ophthalmic optics – Contact lenses – Classification of contact lenses and contact lens materials (ISO 11539:1999)
-------------------	----	---

TC 175 Ümarpuit ja saepuit EVS/TK 6

EN 1611-1:1999	9	Sawn timber – Appearance grading of softwoods – Part 1: European spruces, firs, pines and Douglas firs
----------------	---	--

TC 179 Gaasikütusel töötavad õhupuhurid

EN 1319:1998/A2:1999	5	Domestic gas-fired forced convection air heaters for space heating, with fan-assisted burners not exceeding a net heat input of 70 kW
----------------------	---	---

TC 180 Tööstuslikud gaasikütusel töötavad kiirgurid

EN 419-1:1999	87	Non-domestic gas-fired overhead luminous radiant heaters – Part 1: Safety
---------------	----	---

TC 185 Keermestatud ja keermestamata mehaanilised kinnituselemendid ja lisadetailid

EN ISO 898-1:1999	TL	Mechanical properties of fasteners made of carbon steel and alloy steel – Part 1: Bolts, screws and studs (ISO 898-1:1999)
EN ISO 1478:1999	TL	Tapping screw thread (ISO 1478:1999)
EN ISO 10510:1999	TL	Tapping screw and washer assemblies with plain washers (ISO 10510:1999)
EN ISO 10669:1999	TL	Plain washers for tapping screw and washer assemblies – Normal and large series – Product grade A (ISO 10669:1999)
EN ISO 15481:1999	TL	Cross recessed pan head drilling screws with tapping screw thread (ISO 15481:1999)
EN ISO 15482:1999	TL	Cross recessed countersunk head drilling screws with tapping screw thread (ISO 15482:1999)
EN ISO 15483:1999	TL	Cross recessed raised countersunk head drilling screws with tapping screw thread (ISO 15483:1999)

TC 188 Konveierilindid

EN ISO 252-1:1999	11	Textile conveyor belts – Adhesive strength between constitutive elements – Part 1: Methods of test (ISO 252-1:1999)
EN 1637:1999	26	Light conveyor belts – test methods for the measurement of the electrical resistances
EN 1722:1999	12	Light conveyor belts – Test method for the determination of the maximum tensile strength
EN 1723:1999	11	Light conveyor belts – Method of test for the determination of relaxed elastic modulus

TC 189 Geotekstiil jms tooted

EN ISO 13431:1999	16	Geotextiles and geotextile-related products – Determination of tensile creep rupture behaviour (ISO 13431:1999)
-------------------	----	---

TC 202 Valutööstuse masinad

EN 1265:1999	44	Noise test code for foundry machines and equipment
--------------	----	--

TC 211 Akustika

EN ISO 3741:1999	TL	Acoustics – Determination of sound power levels of noise sources using sound pressure – Precision methods for reverberation rooms (ISO 3741:1999)
------------------	----	---

TC 215 Hingamis- ja anesteesiaaparatuur

EN ISO 10079-1:1999	TL	Medical suction equipment – Part 1: Electrically powered suction equipment – Safety requirements (ISO 10079-1:1999)
EN ISO 10079-2:1999	TL	Medical suction equipment – Part 2: Manually powered suction equipment (ISO 10079-2:1999)
EN ISO 10079-3:1999	TL	Medical suction equipment – Part 3: Suction equipment powered from a vacuum or pressure source (ISO 10079-3:1999)

TC 217 Spordiväljakud

EN 1516:1999	5	Surfaces for sports areas – Determination of resistance to indentation
EN 1569:1999	6	Surfaces for sports areas – Determination of the behaviour under a rolling load

TC 223 Mulla omaduste parandajad ja kasvukeskkond

- CR 13455:1999 92 Soil improvers and growing media – Guidelines for the safety of users, the environment and plants
- CR 13456:1999 45 Soil improvers and growing media – Labelling, specifications and product schedules

TC 224 Raalloetavad kaardid, nende liiteseadmed ja operatsioonid

- EN 1546-1:1999 34 Identification card systems – Inter-sector electronic purse – Part 1: Definitions, concepts and structures
- EN 1546-4:1999 32 Identification card systems – Inter-sector electronic purse – Part 4: Data objects

TC 230 Veeanalüüs

- EN ISO 9408:1999 TL Water quality – Evaluation of ultimate aerobic biodegradability of organic compounds in aqueous medium by determination of oxygen demand in a closed respirometer (ISO 9408:1999)
- EN 12918:1999 23 Water quality – Determination of parathion, parathion-methyl and some other organophosphorus compounds in water by dichloromethane extraction and gas chromatographic analysis
- EN ISO 14911:1999 TL Water quality – Determination of dissolved Li⁺, Na⁺, NH₄⁺, K⁺, Mn²⁺, Ca²⁺, Mg²⁺, Sr²⁺ and Ba²⁺ using ion chromatography – Method for water and waste water (ISO 14911:1998)

TC 231 Mehaaniline vibratsioon ja löögid

- EN 12786:1999 10 Safety of machinery – Guidance for the drafting of the vibration clauses of safety standards

TC 248 Tekstiil ja tekstiilitooted

- EN 1624:1999 5 Textiles and textile products – Burning behaviour of industrial and technical textiles – Procedure to determine the flame spread of vertically oriented specimens
- EN 1625:1999 5 Textiles and textile products – Burning behaviour of industrial and technical textiles – Procedure to determine the ignitability of vertically oriented specimens
- EN ISO 13938-1:1999 10 Textiles – Bursting properties of fabrics – Part 1: Hydraulic method for determination of bursting strength and bursting distension (ISO 13938-1:1999)
- EN ISO 13938-2:1999 9 Textiles – Bursting properties of fabrics – Part 2: Pneumatic method for determination of bursting strength and bursting distension (ISO 13938-2:1999)

TC 249 Plastid

- EN ISO 1163-2:1999 TL Plastics – Unplasticized poly(vinyl chloride) (PVC-U) moulding and extrusion materials – Part 2: Preparation of test specimens and determination of properties (ISO 1163-2:1995)
- EN ISO 3673-1:1999 TL Plastics – Epoxy resins – Part 1: Designation (ISO 3673-1:1996)
- EN ISO 4612:1999 TL Plastics – Preparation of PVC pastes for test purposes – Planetary-mixer method (ISO 4612:1999)
- EN ISO 10618:1999 TL Carbon fibre – Determination of tensile properties of resin-impregnated yarns (ISO 10618:1999)

TC 251 Meditsiiniinfo

- CR 13694:1999 79 Health Informatics – Safety and Security Related Software Quality Standards for Healthcare (SSQS)

TC 252 Lapsehooldusvahendid

- EN 12221-1:1999 16 Changing units for domestic use – Part 1: Safety requirements
- EN 12221-2:1999 18 Changing units for domestic use – Part 2: Test methods

TC 254 Vettepidav lehtmaterjal

- EN 1107-1:1999 9 Flexible sheets for waterproofing – Part 1: Bitumen sheets for waterproofing – Determination of dimensional stability
- EN 1108:1999 8 Flexible sheets for waterproofing - Bitumen sheets for waterproofing – Determination of form stability under cyclical temperature changes
- EN 1109:1999 7 Flexible sheets for waterproofing - Bitumen sheets for roof waterproofing – Determination of flexibility at low temperature
- EN 1110:1999 8 Flexible sheets for waterproofing - Bitumen sheets for roof waterproofing – Determination of flow resistance at elevated temperature

TC 255 Mitte-elektrilised käsitööriistad. Ohutus

- EN 12549:1999 15 Acoustics – Noise test code for fastener driving tools – Engineering method

TC 257 Meditsiiniseadmete terminoloogia, sümbolid ja info

- EN 980:1996/A1:1999 3 Graphical symbols for use in the labelling of medical devices

TC 261 Pakendamine - Keskkonnaministeerium

- EN 12674-1:1999 13 Roll containers – Part 1: Terminology

TC 262 Metallide korrosioonitõrje

- EN ISO 8044:1999 TL Corrosion of metals and alloys – Basic terms and definitions (ISO 8044:1999)
- EN ISO 11130:1999 TL Corrosion of metals and metal alloys – Alternate immersion test in salt solution (ISO 11130:1999)

TC 264 Õhu kvaliteet

- ENV 13419-1:1999 17 Building products – Determination of the emission of volatile organic compounds – Part 1: Emission test chamber method
- ENV 13419-2:1999 19 Building products – Determination of the emission of volatile organic compounds – Part 2: Emission test cell method
- ENV 13419-3:1999 9 Building products – Determination of the emission of volatile organic compounds – Part 3: Procedure for sampling, storage of samples and preparation of test specimens

TC 275 Toiduainete analüüs. Horisontaalmeetodid - EVS/TK 1

- EN 12014-1:1997/A1:1999 3 Foodstuffs – Determination of nitrate and/or nitrite content – Part 1: General considerations

TC 285 Mitteaktiivsed kirurgilised implantaadid

- EN 12006-1:1999 50 Non active surgical implants – Particular requirements for cardiac and vascular implants – Part 1: Heart valve substitutes

TC 287 Geograafiainfo – EVS/TK 4

- ENV 13376:1999 51 Geographic information – Data description – Rules for application schemas

TC 289 Nahk

- EN ISO 15700:1999 TL Leather – Tests for colour fastness – Colour fastness to water spotting (ISO 15700:1998)

EN ISO 15701:1999	TL	Leather – Tests for colour fastness – Colour fastness to migration into plasticized poly(vinyl chloride) (ISO 15701:1998)
EN ISO 15702:1999	TL	Leather – Tests for colour fastness – Colour fastness to machine washing (ISO 15702:1998)
EN ISO 15703:1999	TL	Leather – Tests for colour fastness – Colour fastness to mild washing (ISO 15703:1998)

TC 293 Kehapuuetega inimeste tehnilised abivahendid

EN ISO 11199-1:1999	TL	Walking aids manipulated both arms – Requirements and test methods – Part 1: Walking frames (ISO 11199-1:1999)
---------------------	----	--

TC 299 Gaasikütusel töötavad sorptsiooniseadmed ja kodumajapidamis- ning kuivatamiseseadmed

EN 1458-2:1999	14	Domestic direct gas-fired tumble dryers of types B22D and B23D, of nominal heat input not exceeding 6kW – Part 2: Rational use of energy
EN 12309-1:1999	146	Gas-fired absorption and adsorption air-conditioning and/or heat pump appliances with a net heat input not exceeding 70 kW – Part 1: Safety
EN 12752-1:1999	106	Gas-fired type B tumble dryers of nominal heat input not exceeding 20 kW – Part 1: Safety
EN 12752-2:1999	10	Gas-fired type B tumble dryers of nominal heat input not exceeding 20 kW – Part 2: Rational use of energy

TC 300 Merelaevad ja meretehnika

EN ISO 449:1999	TL	Ships and marine technology – Magnetic compasses, binnacles and azimuth reading devices – Class A (ISO 449:1997)
-----------------	----	--

TC 306 Plii ja pliisulamid

EN 12402:1999	12	Lead and lead alloys – Methods of sampling for analysis
---------------	----	---

TC 308 Veetsükli (vee korduskasutuse) muda iseloomustus

EN 12832:1999	TL	Characterisation of sludges – Utilisation and disposal of sludges - Vocabulary
---------------	----	--

TC 334 Niisutustehnika

EN 12324-2:1999	11	Irrigation techniques – Reel machine systems – Part 2: Specifications of polyethylene tubes for reel machines
EN 12324-3:1999	13	Irrigation techniques – Reel machine systems – Part 3: Presentation of technical characteristics
EN 12324-4:1999	14	Irrigation techniques – Reel machine systems – Part 4: Check list of users requirements
EN 12325-2:1999	15	Irrigation techniques – Centre pivot and moving lateral systems – Part 2: Minimum performances and technical characteristics
EN 12325-3:1999	8	Irrigation techniques – Centre pivot and moving lateral systems – Part 3: Terminology and classification

CS SUBSECTOR Tehniline joonestamine

EN ISO 6284:1999	TL	Construction drawings – Indication of limit deviations (ISO 6284:1996)
EN ISO 6428:1999	TL	Technical drawings – Requirements for microcopying (ISO 6428:1982)

CS SUBSECTOR M11

EN ISO 3325:1999	TL	Sintered metal materials, excluding hardmetals – Determination of transverse rupture strength (ISO 3325:1996)
------------------	----	---

EN ISO 4491-2:1999	TL	Metallic powders – Determination of oxygen content by reduction methods – Part 2: Loss of mass on hydrogen reduction (hydrogen loss) (ISO 4491-2:1997)
ECISS/TC 2		
EN 10160:1999	13	Ultrasonic testing of steel flat product of thickness equal or greater than 6 mm (reflection method)
ECISS/TC 27 Valtsitud lamepinnad. Kvaliteedid, mõõtmised, tolerantsid ja erikatsed		
ENV 10169-2:1999	25	Continuously organic coated (coil coated) steel flat products – Part 2: Products for building exterior applications
ECISS/TC 28 Survetöödeldav teras		
EN 10228-4:1999	24	Non-destructive testing of steel forgings – Part 4: Ultrasonic testing of austenitic and austenitic-ferritic stainless steel forgings
EN 10250-1:1999	16	Open die steel forgings for general engineering purposes – Part 1: General requirements
CEN WORKSHOP AGREEMENT		
CWA 13691:1999	8	Message Implementation Guidelines (MIGs)
CWA 13692:1999	19	Product and Business Data Harmonisation (PBDH)
TC CEN/CENELEC		
EN 46003:1999	9	Quality systems – Medical devices – Particular requirements for the application of EN ISO 9003

ARVAMUSKÜSITLUSEKS SAADUD EUROOPA STANDARDITE KAVANDID 09/99

Standardiamet on saanud avalikuks arvamusküsitluseks Euroopa standardite kavandid, mille kohta on võimalik saata sisulisi ja toimetustlike märkusi. Kavandeid saab osta Standardiametist. Arvamused ja märkused palume edastada Standardiametile hiljemalt 3 nädalat enne sulgudes toodud kuupäeva.

NB! Tehnilised komiteed ja koostööpartnerid, teile on standardimisalaga ühtivad kavandid tasuta kättesaadavad Standardiametis tuba 26.

Kavandite loetelu on saadaval ka Standardiameti koduleheküljel <http://www.evs.ee/>

TC 12 Naftatööstuse seadmed

prEN ISO 10427-1 Petroleum and natural gas industries – Casing centralizers – Part 1: Specifications for bow-spring casing centralizers (ISO/DIS 10427-1:1999) (99-12-22)

TC 15 Siseveelaevad

prEN 790 Inland navigation vessels – Stairs with inclination angles of 45° to 60° - Requirements, types (00-02-19)

TC 19 Naftasaadused, määrdeained ja kõrvalsaadused

prEN 13702-1 Bitumen and bituminous binders – Determination of dynamic viscosity of modified bitumen – Part 1: Cone and plate viscometer method (00-02-05)

prEN 13702-2 Bitumen and bituminous binders – Determination of dynamic viscosity of modified bitumen – Part 2: Coaxial viscometer method (00-02-05)

prEN 13703 Bitumen and bituminous binders – Determination of deformation energy of modified bitumen (00-02-05)

- TC 23 Transporditavad gaasiballoonid**
prEN ISO 10692-1 Gas cylinders – Gas cylinder valve connections for use in the microelectronic industry – Part 1: Outlet connections for single gases (ISO/DIS 10692-1:1999) (00-01-08)
- TC 55 Stomatoloogia**
prEN ISO 10271 Dental metallic materials – Corrosion test methods (ISO/DIS 10271:1999) (99-12-22)
- TC 69 Tööstuslikud torustikuarmatuurid**
prEN 1171 Industrial valves – Cast iron gate valves (99-09-29)
prEN 12266-1 Industrial valves – Testing of valves – Part 1: Tests, test procedures and acceptance criteria to be fulfilled by every valve (99-12-19)
prEN 12266-2 Industrial valves – Testing of valves – Part 2: Supplementary tests, test procedures and acceptance criteria (99-12-19)
- TC 89 Hoonete ja nende osade soojuspidavus**
EN ISO 6946/prA1 Building components and building elements – Thermal resistance and thermal transmittance – Calculation method (ISO 6946:1996) (00-01-26)
- TC 121 Keevitus**
prEN ISO 14329 Welding – Destructive testing of welds – Failure types and geometric measurements for resistance spot, seam, and projection welds (ISO/DIS 14329:1999) (00-01-26)
prEN ISO 15011-2 Health and safety in welding and allied processes – Laboratory method for sampling fume and gases generated by arc welding – Part 2: Determination of emission rates of gases, except ozone (ISO/DIS 15011-2:1999) (99-12-22)
prEN ISO 15011-3 Health and safety in welding and allied processes – Laboratory method for sampling fume and gases generated by arc welding – Part 3: Determination of ozone concentration using fixed point measurements (ISO/DIS 15011-3:1999) (99-12-22)
- TC 125 Müüritööd**
prEN 1015-8 Methods of test for mortar for masonry – Part 8: Determination of water retentivity of fresh mortar (99-11-02)
- TC 132 Alumiinium ja alumiiniumisulamid**
prEN 573-5 Aluminium and aluminium alloys – Chemical composition and form of wrought products – Part 5: Codification of standardized wrought products (00-01-22)
prEN 1780-1 Aluminium alloys – Designation of alloyed aluminium ingots for remelting, master alloys and castings – Part 1: Numerical designation system (00-02-26)
prEN 1780-2 Aluminium alloys – Designation of alloyed aluminium ingots for remelting, master alloys and castings – Part 2: Chemical symbol based designation system (00-02-26)
prEN 1780-3 Aluminium alloys – Designation of alloyed aluminium ingots for remelting, master alloys and castings – Part 3: Writing rules for chemical composition (00-02-26)
- TC 140 *In vitro* diagnoosimissüsteemid**
prEN 13640 Stability testing of *in vitro* diagnostic medical devices (00-01-29)
prEN 13641 Elimination or reduction of risk of infection related to *in vitro* diagnostic medical devices (00-01-29)
- TC 144 Põllu- ja metsatöötraktorid jm masinad - EPMI**
prEN 13683 Garden equipment – Integrally powered shredders/chippers – Safety (00-02-13)
prEN 13684 Garden equipment – Pedestrian controlled lawn aerators and scarifiers – Safety (00-02-13)

TC 151 Ehitusseadmed ja ehitusmaterjalimasinad. Ohutus

prEN ISO 6165 Earth-moving machinery – Basic types – Vocabulary (ISO/DIS 6165:1999) (00-01-19)

prEN 13042-10 Machines and plants for the manufacture, treatment and processing of hollow glass – Safety requirements – Part 10: Machines for cutting laboratory glass (00-03-09)

prEN 13042-11 Machines and plants for the manufacture, treatment and processing of hollow glass – Safety requirements – Part 11: Machines for thermal processing of laboratory glass (00-02-05)

TC 153 Toiduseadmed. Ohutus- ja hügieeninõuded

prEN 13621 Food processing machinery – Salad dryers – Safety and hygiene requirements (00-01-22)

TC 155 Plasttorustikud ja -kanalisatsioonisüsteemid

prEN ISO 10468 Plastics piping systems – Glass-reinforced thermosetting plastics (GRP) pipes – Determination of the long-term specific ring creep stiffness under wet conditions and calculation of the wet creep factor (ISO/DIS 10468:1999) (99-12-29)

prEN 13689 Guidance on the classification and design of plastics piping systems used for renovation (00-02-19)

prEN ISO 14828 Plastics piping systems – Glass-reinforced thermosetting plastics (GRP) pipes – Determination of the long-term specific ring relaxation stiffness under wet conditions and calculation of the wet relaxation factor (ISO/DIS 14828:1999) (99-12-29)

TC 162 Kaitseriietus, sh käekaitsevahendid ja päästevestid

prEN ISO 18814-1 Protective clothing – Hand, arm, chest, abdomen, leg, genital and neck protectors for use in ice hockey – Part 1: Protectors for players other than goalkeepers – Requirements and test methods (ISO/DIS 18814-1:1999) (00-02-09)

TC 168 Ketid, köied, trossid, võrgud, tropid ja abivahendid. Ohutus

prEN 12385-2 Steel wire ropes – Safety – Part 2: Definitions, designation and classification (00-01-29)

TC 174 Puu- ja köögiviljamahlad. Analüüsimeetodid - EVS/TK 1

prEN 13690 Fruit and vegetable juices – Determination of the ethanol content of fruit juices – Method using gas chromatography (00-01-29)

TC 194 Toiduga kokkupuutuvad nõud

prEN ISO 8442-5 Materials and articles in contact with foodstuffs – Cutlery and table holloware – Part 5: Specification for sharpness and edge relation test of cutlery (ISO/DIS 8442-5:1999) (99-12-01)

TC 205 Mitteaktiivsed meditsiiniseadmed

EN ISO 8537/prA1 Sterile single-use syringes, with or without needle, for insulin (ISO 8537:1994/DAM1:1999) (99-10-12)

TC 206 Meditsiini- ja stomatoloogiamaterjalide ning -vahendite biosobivus

prEN ISO 10993-7 Biological evaluation of medical devices – Part 17: Methods for the establishment of allowable limits for leachable substances using health-based risk assessment (ISO/DIS 10993-17:1999) (00-01-26)

TC 216 Keemilised desinfektsioonivahendid ja antiseptikumid

prEN 13697 Chemical disinfectants and antiseptics – Quantitative surface test for the evaluation of bactericidal and/or fungicidal activity of chemical disinfectants used in food, industrial, domestic and institutional areas – Test method without mechanical action and requirements (phase 2/step 2) (00-01-29)

prEN 13704 Chemical disinfectants – Quantitative suspension test for the evaluation of sporicidal activity of chemical disinfectants used in food, industrial, domestic and institutional areas – Test method and requirements (phase 2, step 1) (00-03-16)

- prEN 13713 Chemical disinfectants and antiseptics – Surface disinfectants used in human medicine, Bactericidal activity – Test method and requirements (phase 2/step 1) (00-03-16)
- TC 217 Spordiväljakud**
prEN 13672 Surfaces for sports areas – Determination of resistance to abrasion of non-sand-filled synthetic turf (00-02-26)
- TC 223 Mulla omaduste parandajad ja kasvukeskkond - EPMI**
prEN 13650 Soil improves and growing media – Extraction of aqua regia soluble elements (00-01-29)
- prEN 13651 Soil improves and growing media – Extraction of calcium chloride/DTPA (CAT) soluble nutrients (00-01-29)
- prEN 13652 Soil improves and growing media – Extraction of water soluble nutrients (00-01-29)
- prEN 13654-1 Soil improves and growing media – Determination of nitrogen – Part 1: Modified Kjeldahl method (00-01-29)
- prEN 13654-2 Soil improves and growing media – Determination of nitrogen – Part 2: Dumas method (00-01-29)
- TC 227 Teekattmaterjal**
prEN 12697-22 Bituminous mixtures – Test methods for hot mix asphalt – Part 22: Wheel tracking (00-02-12)
- prEN 12697-24 Bituminous mixtures – Test methods for hot mix asphalt – Part 24: Resistance to fatigue (00-02-12)
- prEN 12697-33 Bituminous mixtures – Test methods for hot mix asphalt – Part 33: Specimen preparation slab compactor (00-02-12)
- prEN 12697-37 Bituminous mixtures – Test methods for hot mix asphalt – Part 37: Hot sand test for the adhesivity of binder on precoated chippings for HRA (00-02-12)
- TC 230 Veeanalüüs**
prEN ISO 15061 Water quality – Determination of dissolved bromate – Method by liquid chromatography (ISO/DIS 15061:1999) (00-02-02)
- TC 231 Mehaaniline vibratsioon ja löögid**
prEN ISO 5394-1 Mechanical vibration – Measurement and evaluation of human exposure to hand-transmitted vibration – Part 1: General guidelines (ISO/DIS 5349-1:1999) (00-01-19)
- prEN ISO 5394-2 Mechanical vibration – Measurement and evaluation of human exposure to hand-transmitted vibration – Part 2: Practical guidance for measurement in the workplace (ISO/DIS 5349-2:1999) (00-01-19)
- TC 247 Ehitiste mehaaniliste süsteemide juhtimine**
prEN 13646 Building control system – Equipment characteristics (00-02-05)
- prEN ISO 16484-1 Building control systems – Part 1: Overview and definitions (ISO/DIS 16484-1:1999) (00-01-05)
- prEN ISO 16484-2 Building control systems – Part 2: HVAC control system functionality (ISO/DIS 16484-2:1999) (00-01-05)
- TC 248 Tekstiil ja tekstiilitooted**
prEN ISO 5470-2 Rubber- or plastics-coated fabrics – Determination of abrasion resistance – Part 2: Martindale abrader (ISO/DIS 5470-2:1999) (00-01-19)
- TC 249 Plastid**
prEN 13677-1 Reinforced thermoplastic moulding compounds – Specification for GMT – Part 1: Designation (00-01-29)
- prEN 13677-2 Reinforced thermoplastic moulding compounds – Specification for GMT – Part 2: Methods of test and general requirements (00-01-29)
- prEN 13677-3 Reinforced thermoplastic moulding compounds – Specification for GMT – Part 3: Specific requirements (00-01-29)
- prEN 13705 Welding of thermoplastics – Machines and equipment for hot gas welding (including extrusion welding) (00-03-09)

- prEN 13706-1 Reinforced plastic composites – Specification for pultruded profiles – Part 1: Designation (00-03-09)
- prEN 13706-3 Reinforced plastic composites – Specification for pultruded profiles – Part 3: Specific requirements (00-03-09)
- TC 254 Vettpidav lehtmaterjal**
- prEN 13707 Flexible sheets for waterproofing – Reinforced bitumen sheets for roof waterproofing – Definitions and characteristics (00-02-19)
- prEN 13698-1 Pallet product specification – Part 1: Construction specification for 800 mm × 1200 mm wooden pallet (00-02-12)
- prEN 13698-2 Pallet product specification – Part 2: Construction specification for 1000 mm × 1200 mm wooden pallet (00-02-12)
- TC 261 Pakendamine – Keskkonnaministeerium**
- prEN ISO 18613 Repair of flat wooden pallets (ISO/DIS 18613:1999) (00-01-26)
- TC 262 Metallide korrosioonitõrje**
- prEN ISO 7539-6 Corrosion of metals and alloys – Stress corrosion testing – Part 6: Preparation and use of pre-cracked specimens (ISO/DIS 7539-6:1999) (00-01-26)
- TC 278 Maanteetransport ja selle jälgimisautomaatika – EVS/TK 4**
- prEN ISO 14819-1 Traffic and Traveller Information (TTI) – TTI messages via traffic message coding – Part 1: Coding protocol for Radio Data System – Traffic Message Channel (RDS-TMC) – RDS-TMC using ALERT-C (ISO/DIS 14819-1:1999) (00-01-12)
- TC 302 Piim ja piimatooted. Analüüsi- ja katsetusmeetodid – EVS/TK 1**
- prEN ISO 14891 Milk and milk products – Determination of nitrogen content – Routine method using combustion according to the Dumas principle (ISO/DIS 14891:1999) (99-12-22)
- TC 305 Plahvatusohtlik keskkond. Plahvatuse vältimine ja plahvatuskaitse**
- prEN 13673-1 Determination of the maximum explosion pressure and maximum rate of pressure rise of gases and vapours – Part 1: Determination of the maximum explosion pressure (00-02-12)
- TC 320 Veoteenused**
- prEN 13671 Transportation services – Quality management systems – Guidelines for the application of European Standard EN ISO 9002 in railway goods traffic (00-02-05)
- TC 322 Valtsimis- ja metalltoodete valmistamise seadmed. Ohutusnõuded**
- prEN 13675 Safety of machinery – Safety requirements for tube forming and rolling mills and finishing line equipment (00-02-05)
- ECISS/TC 19**
- prEN 10080-1 Steel for the reinforcement of concrete – Weldable reinforcing steel – Part 1: General requirements (00-01-29)
- prEN 10080-2 Steel for the reinforcement of concrete – Weldable reinforcing steel – Part 2: Technical delivery conditions for class A (00-01-29)
- prEN 10080-3 Steel for the reinforcement of concrete – Weldable reinforcing steel – Part 3: Technical delivery conditions for class B (00-01-29)
- prEN 10080-4 Steel for the reinforcement of concrete – Weldable reinforcing steel – Part 4: Technical delivery conditions for class C (00-01-29)
- prEN 10080-5 Steel for the reinforcement of concrete – Weldable reinforcing steel – Part 5: Technical delivery conditions for welded fabric (00-01-29)
- prEN 10080-6 Steel for the reinforcement of concrete – Weldable reinforcing steel – Part 6: Technical delivery conditions for lattice girders (00-01-29)
- ECISS/TC 20**
- prEN 10315 Routine method for analysis of high alloy steel by X-ray Fluorescence Spectrometry (XRF) by using a “near by technique” method (00-02-26)

ARVAMUSKÜSITLUSEKS NING HÄÄLETAMISEKS SAADUD ISO STANDARDITE KAVANDID 09/99

Standardiamet on saanud nende ISO tehniliste komiteede standardite kavandid hääletamiseks ning avalikuks arvamusküsitluseks, kuhu EVS on registreerunud vaatlejaliikmeks. Arvamusküsitluseks saadetud kavandite kohta on võimalik saada sisulisi ja toimetustlike märkusi. Kavandeid saab osta Standardiametist. Arvamused ja märkused palume edastada Standardiametile hiljemalt 3 nädalat enne sulgudes toodud kuupäeva.

NB! Tehnilised komiteed ja koostööpartnerid, teile on standardimisalaga ühtivad kavandid tasuta kättesaadavad Standardiametis (tuba 26).

Kavandite loetelu on saadaval ka Standardiameti koduleheküljel <http://www.evs.ee/>

TC 34 Põllumajanduslikud toiduained – EVS/TK 1

ISO/FDIS 1211	Milk – Determination of fat content – Gravimetric method (Reference method)
ISO/FDIS 1736	Dried milk and dried milk products – Determination of fat content – Gravimetric method (Reference method)
ISO/FDIS 2253	Curry powder – Specification
ISO/FDIS 2917	Meat and meat products – Measurement of pH – Reference method
ISO 5223 FDAM 1	Test sieves for cereals AMENDMENT 1 Additional sizes
ISO/FDIS 5565-1	Vanilla [<i>Vanilla fragrans</i> (Salisbury) Ames] – Part 1: Specification
ISO/FDIS 5565-2	Vanilla [<i>Vanilla fragrans</i> (Salisbury) Ames] – Part 2: Test methods
ISO/FDIS 8381	Milk-based infant foods – Determination of fat content – Gravimetric method (Reference method)
ISO/FDIS 14182	Animal feeding stuffs – Determination of residues of organophosphorus pesticides – Gas chromatographic method

TC 54 Eeterlikud õlid – EVS/TK 1

ISO/DIS 3054	Oil of lavender abrialis [<i>Lavendula angustifolia</i> Miller x <i>Lavendula latifolia</i> (L.f.) Medikus], French type (00-02-16)
--------------	--

TC 61 Plastid

ISO/FDIS 9988-2	Plastics – Polyoxymethylene (POM) moulding and extrusion materials Part 2: Preparation of test specimens and determination of properties
ISO/FDIS 10082	Plastics – Phenolic resins – Definitions and test methods
ISO/FDIS 15034	Composites – Prepregs – Determination of resin flow
ISO/FDIS 15040	Composites – Prepregs – Determination of gel time

TC 190 Mulla omadused – EPMI; Keskkonnaministeerium.

ISO/FDIS 11074-4	Soil quality – Vocabulary – Part 4: Terms and definitions related to the rehabilitation of soils and sites
------------------	--

EESTI STANDARDITE KAVANDID

40	EVS 764	Nisu. Nisuproovi settetestiks ettevalmistamine
40	EVS 765	Nisu. Setteväärtuse määramine (Zeleny järgi)
40	EVS-EN 313-1	Kihtpuit. Liigitus ja terminoloogia. Osa 1: Liigitus
40	EVS-EN 313-2	Kihtpuit. Liigitus ja terminoloogia. Osa 2: Terminoloogia

40	EVS-EN 1084	Kihtpuit. Formaldehüüdi eraldusklassid määratuna gaasanalüüsi meetodil
40	EVS-EN 50083-1	Televisiooni-, heli- ja interaktiivse multimeedia signaalide kaabeljaotussüsteemid. Osa 1: Ohutusnõuded

Stadiumis 40 olevate standardikavanditega saab tutvuda, teha omapoolseid märkusi ja ettepanekuid standardiosakonnas kuu aja jooksul alates Teataja ilmumisest

MÜÜGILE SAABUNUD

EVS 735:1999	Raadioringhäälingusüsteem. Analoogsüsteemi põhinäitajad	90.-
EVS 736:1999	Raadioringhäälingusüsteem. Analoogsüsteemi helitrakti kvaliteedinäitajad	58.-
EVS-EN 50083-7:1999	Televisiooni- ja raadiolevisignaalide kaabeljaotussüsteemid. Osa 7: Süsteemi näitajad	190.-
EVS-ISO 7954:1999	Mikrobioloogia. Üldjuhend pärmide ja hallituste arvu määramiseks. Kolooniade loendamise tehnika 25°C juures	58.-

Hinnad koos käibemaksuga

*Standardite müük toimub Standardiametis
tuba 11 tel 651 92 10, faks 651 92 20 Maie Jaanits*

SEPTEMBRIS ON STANDARDIAMETI POOLT REGISTRISSE KANTUD

EVS 735:1999	Raadioringhäälingusüsteem. Analoogsüsteemi Põhinäitajad
EVS 736:1999	Raadioringhäälingusüsteem. Analoogsüsteemi Helitrakti kvaliteedinäitajad
EVS-EN 50083-7:1999	Televisiooni- ja raadiolevisignaalide kaabeljaotussüsteemid. Osa 7: Süsteemi näitajad
EVS-ISO 7954:1999	Mikrobioloogia. Üldjuhend pärmide ja hallituste arvu määramiseks. Kolooniade loendamise tehnika 25°C juures

**AUGUSTIS TERVISEKAITSEINSPEKTSIOONI POOLT REGISTRISSE
KANTUD TOIDUAINETE TEHNOSPETSIFIKAADID**

EE 10061764 TS 1:99	Viin "MOE 34 VODKA"	02 08 1999
EE 10061764 TS 2:99	Viin "MOE 83 VODKA"	02 08 1999
EE 10062440 TS 23:99	Või-taimerasva segud	04 08 1999
EE 10275519 TS 1:99	"Liisu kalapallid"	04 08 1999
EE 10295657 TS 2:99	Viin "D'ARTAGNAN"	25 08 1999
EE 10512861 TS 1:99	Kartulipüreetooted	11 08 1999
EE 10512861 TS 2:99	Maisipulgad	11 08 1999
EE 35026332 TS 3:99	Tooted lihast, subproduktidest ja köögiviljast	27 08 1999
EE 71037975 TS 5:94	Mädarõigas marinaadis peediga	
Muud nr 2		05 08 1999
EE 71037975 TS 9:94	Köögivilja toorsalatid marinaadis	
Muud nr 2		05 08 1999
EE 71037975 TS 14:94	Mädarõigas marinaadis	
Muud nr 2		05 08 1999

Aru 10
Tallinn 10317

Toimetaja Anne Laimets	651 9205
Standardiosakond	651 9204
Standardite müük	651 9210
Metroloogia ja akre- diteerimise osak.	49 88 90
Raamatukogu	651 9214
Teabepunkt	651 9212

EVS TEATAJA TELLIMINE 2000. AASTAKS

2000. aasta EVS TEATAJA püsitellimus maksab 500 krooni

Ühekordne aastatellimus 550 krooni

Üksiknumber 50 krooni

A/a Eesti Ühispanga Tallinna kontoris nr 100 520 385 530 04 kood 401

Kõigile püsitellijatele saadame arved välja koos Teataja novembrinumbriga.

“EVS Teataja” tellimise ja kättetoimetamisega seotud küsimustes palume pöörduda müügigruppi aadressil Aru 10 ruum 11, tel 651 9210, faks 651 92 20 või e-post maie@evs.ee

EVS TEATAJA TELLIMISKAART

TELLIN EVS TEATAJA

- PÜSITELLIMUSENA 500 krooni aasta**
- AASTATELLIMUSENA 550 krooni aasta**

Nimi

Asutus

Aadress

Telefon

Kuupäev, allkiri

LÜHENDID JA TÄHISED

STANDARDIORGANISATSIOONID

ISO	Rahvusvaheline Standardiorganisatsioon
IEC	Rahvusvaheline Elektrotehnikakomisjon
ITU	Rahvusvaheline Sideliit
CEN	Euroopa Standardikomitee
CENELEC	Euroopa Elektrotehnika Standardikomitee
ETSI	Euroopa Telekommunikatsiooni Standardiinstituut
EVS	Eesti Standardiamet
EEK	Eesti Elektrotehnikakomitee
SA	Sideamet

STANDARDITE TÄHISED

RAHVUSVAHELISTE STANDARDITE TÄHISED

ISO	Rahvusvaheline standard
ISO/DIS	Rahvusvahelise standardi kavand (Draft International Standard)
ISO/FDIS	Rahvusvahelise standardi kavand lõpphääletuseks (Final Draft International Standard)
ISO/IEC	Rahvusvahelise Standardiorganisatsiooni ISO ja Rahvusvahelise Elektrotehnikakomisjoni IEC koostöös valminud rahvusvaheline standard
ITU-T	Rahvusvahelise telekommunikatsioonialane standard
IEC	Rahvusvaheline elektrotehnikaalane standard

EUROOPA STANDARDITE TÄHISED

EN	Euroopa standard
ENV	Euroopa eelstandard
prEN	Euroopa standardi kavand
EN ISO	Euroopa standardiks ülevõetud ISO standard
ETS	ETSI standard kuni 1996
ES	ETSI standard alates 1997
EG	ETSI juhend

EESTI STANDARDITE TÄHISED

EVS	Eesti standard
EV ST	Eesti standard kuni 1993
EVS-ISO	Eesti standardiks ülevõetud ISO standard
EVS-IEC	Eesti standardiks ülevõetud IEC standard
EVS-EN	Eesti standardiks ülevõetud Euroopa standard
EVS-ENV	Eesti standardiks ülevõetud Euroopa eelstandard
EVS-EN ISO	Eesti standardiks ülevõetud Euroopa standardina kasutuselevõetud rahvusvaheline standard